

Iz tega vsi četrtak in velja s postavo vrediti v Mariboru s postavo na domačo leto 18 dni, pol leta 16 dni, oči leta 8 dni. Iz tega vsi četrtak 56 dni. Naročila se pošlje na upravnstvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta 5. Lisi se dopisuje do odločitve. Naročila se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 146.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Počtna plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopis se ne vrača. Upravnstvo sprejema naročila, inštrukcije in reklamacije.

Člani inštrukcije po dogovoru. Za redne članke egizne priverca popusti. Nezapriete reklamacije so pošiljane prost.

Čakovni račun pošiljamo upada Ljubljana št. 10.603. Telefon interurban št. 115.

44. številka.

MARIBOR, dne 30. oktobra 1924.

58. letnik.

Kriza vlade in parlamenta.

Hrvatski pesnik Gundulič pravi: »Stalna na svietu samo mjena (menjava, sprememba) jest.« Ta dobropreizkušena resnica se obistinuje tudi na naši državi. Stalna v njej je samo sprememba, menjava vlade.

Tako je bilo od početka države do sedanjega trenutka. Vlade so pri nas bile kratkotrajne ter so se često menjavale. Druga je sledila drugi, nobena ni zadovoljila državljanov. Tudi v ustavotvorni in zakonodajni skupščini, kjer je pod Pašičevim vodstvom srbska fronta še najboljše držala skupaj, so bile delne vladne krize na dnevnem redu, dokler se ni v novembru 1922 razbila srbska skupna fronta radikalov in demokratov.

Ta stalna nestalnost, to neprestano menjavanje je znak in dokaz notranje bolezni, na kateri boleha država. Notranje zdravo bitje ne kaže na zunaj vednega nemira in menjavanja. Ta notranja bolezen bi se mogla z zdravniškim izrazom imenovati hypertrophia cordis-prenasičenost in čezmerno razširjanje srca. Kratko in jasno rečeno: čezmerni in pretirani beograjski centralizem. To nikakor ni zdravje, to je bolezen naše države. Odtod mrzlični nepokoj v državi, večkrat se pojavljajoči pretresljaji in stalno se pojavljajoči pojavi nezadovoljstva.

Centralisti, njim na čelu Pašič-Pribičevićeva klika (tropa), imajo proti temu bolehanju samo eden lek, in ta se zove nasilje, zapor, batina. Kdor se brezpogojno ne pokori centralizmu in vsem njegovim napravam in odredbam, s tem v haps (zapor), tam bo našel ozdravljenje! Tako se je vladalo v ustavotvorni skupščini, tako tudi pozneje v narodni skupščini, zlasti ko je letošnje spomlad Pašič svojo radikalno vlado hotel podpreti in okrepiti s Pribičevićimi demokrati.

Pašič-Pribičevićeva vlada, ki je nastopila 27. marca 1924 ter je hotela na neevropski način vladati brez parlamenta, je vzbudila odpor ne samo v državi, marveč tudi po kulturni Evropi. Morala se je umakniti Davidovičevi vladi, ki je bila sestavljena 27. julija.

Ta vlada je zapisala na svojo zastavo red, zakonitost, poštenje, boj proti korupciji, kazni korupcionistom in sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Komaj pa je začela ta vlada izvajati svoj program, je že 15. oktobra padla kot žrtev laži, hujškarij in spletkarij Pašič-Pribičevićeve klike in njenih pomočnikov civilnega in vojaškega stanu.

Kriza vlade še sedaj ni rešena, marveč se je zadnji čas pretvorila v krizo parlamenta. Krivdo za to nosijo predvsem Pašičevi radikali in Pribičevićevi demokrati, ki krčevito branijo centralizem in z njim združeno korupcijo. Ti ljudje dobro vedo, da bo z odpravo centralizma in z vzpostavo avtonomistične državne ureditve

tudi korupciji odpela smrtna pesem. Zato uporabljajo vsa, tudi najgrša sredstva, ki so brezvestnemu kovarstvu na razpolago, da bi zabranili zopetni prihod Davidovičeve vlade.

Pretekli četrtak so ti ljudje dobili pomočnika, kojega se iso nadejali. Bilo je že vse najvažnejše pripravljeno, da bi se zopet vzpostavila Davidovičeva vlada, pa je to rešitev krize pokvaril Radič.

O Radiču dokazuje politična zgodovina naše države, da hote ali ne hote pomaga Pašiču, kadar temu voditelju velesrbskega centralizma najslabša prede. To se je zgodilo večkrat, zlasti meseca maja, ko je že bila sklenjena smrtna obsodba za Pašič-Pribičevićevo vlado, pa je razglasitev te obsodbe preprečil Radič s svojim znanim oklicem, izdanim na Dunaju. Sedaj je Radič zopet preprečil vzpostavo Davidovičeve vlade s svojim govorom, ki ga je imel v četrtak, 23. oktobra v Zagrebu na zborovanju svojih poslancev.

O Radiču je znano, da strašno rad govori. Njegova zgovornost je velika in čudovita, samo to je obžalovati, di ni vse to, kar govori, dosti premišljeno in pametno. Če se sme in mora od vsakega politika zahtevati, da govori pametno, se mora to zahtevati zlasti od voditelja stranke.

Radiča se je polastila neka čudna samoveljčljivost in pretirana domišljavost, v kateri smatra za pametno samo to, kar on misli in dela. V tej svoji domišljavosti je že večkrat pogrdiril ne samo papeža, marveč tudi Hrvat ske škofe in duhovnike, torej sinove istega naroda, kateremu on sam pripada in za kojega pravice se bojuje. Zadnji četrtak je bil posebno slabe volje. Mlatil je okoli sebe in napadal vse od najvišjega ustavnega činitelja v državi preko Pašiča-Pribičevića do Davidoviča in Korošca, da celo svoje lastne poslance, katere je pošteno oštel, ker so se drznili v narodni skupščini glasovati za Ljubo Jovanoviča kot predsednika, ne pa za Vojo Veljkoviča, kakor je on zaukazal.

Radičev govor in njemu sledeče resolucije so med Pašič-Pribičević-Zerjavovimi centralisti vzbudile veliko veselje, v krogih ožjega bloka (Davidovičevi demokrati, Jugoslovanski klub, bosansko hercegovski muslimani) pa nevoljo in ostro grajo. Izpočetka je izgledalo, da se bo ožji in širji blok (širji blok — ožji blok in hrvatska seljaška stranka) na veliko škodo hrvatskega in slovenskega naroda razbil. Centralisti so to željno pričakovali in radostno napovedovali. Da ni prišlo do tega, so preprečili razumni voditelji bloka, med njimi zlasti dr. Korošec. Ti možje so izpodbili vse pomnožene spletkarije in odbili ojačene napade nasprotnikov in obvarovali blok pred razpadom ter tako tudi ohranili parlamentarni princip. Kajpada je tudi Radič takoj, ko je uvidel, kakšno zlo je povzročil s svojimi strastni-

mi, nepremišljenimi besedami, se takoj začel umikati, zanikati nekatere besede, druge pa pojasnjevati in omiljevati. Če bi šlo po njegovem, bi sedaj sporazumni blok bil razbit in Pašič-Pribičevićeva vlada bi že bila v sedlu.

Zanimivo je tudi, da se Radič dotika s Pašičem v zahtevi po volilni vladi. Obadva zahtevata takojšnje volitve. Pašič je to zahtevo postavil že letošnjo pomlad, ko so hrvatski poslanci prišli v Beograd. Radič pa je dal na četrtkovem zborovanju v Zagrebu sprejeti resolucijo o tem, da je edini izhod iz krize koncentracijska vlada vseh parlamentarnih strank — z izključitvijo obtoženih radikalnih ministrov in njihove okolice ter Pribičevićevih demokratov —, kateri se naj tako poveri naloga, da izvede svobodne volitve. Radič je pod hipnotičnim vplivom misli o bodočih volitvah, od katerih upa, da bodo število njegovih poslancev še pomnožile. O upanju pa je znano, da se vsako ne izpolni. To se more tudi Radiču dogoditi v njegovi neomejeni nadi v volitve.

V hipu, ko pišemo te besede, še ne vemo, na katero stran se bo obrnila tehtnica ter padla odločitev. To pa vemo, da je naša stranka in z njo slovensko ljudstvo pripravljeno za vse: za delo, za boj in za volitve.

Kedaj je postala Davidovičeva vlada nevarna korupcionistom?

Od padca Pašič-Pribičevićevega režima težijo napor srbskih političnih krogov, izvzemši seveda poštenjakov, ki so se zbrali okrog Davidoviča in še drugih, ki niso zastopani v parlamentu, za tem, da se ponovno uvede isti režim, če ne odkrito pa vsaj prikrito, a pri tem stvarno. Za beograjske politike okrog Pašiča je glavna zahteva srbska nadoblast v državi. Da ta nadoblast odločno odbija vsako enakopravnost in da z davki strašno obremenjuje slovenske in hrvatske kraje, smo dovolj bridko izkusili v dolgih letih. Ker se srbska nadoblast v državi z večino Hrvatov in Slovencev, ali vseh takozvanih prečanov ne da izvesti potom parlamenta, zato Pašičeva politika tudi najhujše pobija parlament in parlamentarna načela, ki so v zapadno-evropskih državah temeljna podlaga države.

Radikalna stranka sili kot izrazita zastopnica velesrbskega na vlado. Najprej se je reklo, da je treba razširiti temelje sporazuma in da je treba dati tudi radikalni stranki priliko pri sporazumni ureditvi države. Radikali in sporazum — to dvoje ne gre skupaj. Saj so radikali sporazumu vedno nasprotovali in se radi tega ne more pričakovati, da bi pomagali v duhu sporazuma urejevati državo. Zahtevo po radikalnem sodelovanju so v prvi vrsti postavili

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus. 30

»Jako značilno —! Zelo značilno —! Ampak sedaj vidite, gospod Filander, kako prav sem govoril! Da ni bilo vaše trmaste svojeglavnosti, že zdavnaj bi bila doma in marsikatera nevarnost pa marsikateri strah bi ne bil potreben! Prosim vas, da se v bodoče držite mojih modrih in treznih nasvetov!«

Gospod Filander je bil vse preveč srečen, da bi se zmenil za krivična profesorjeva očitavanja. Pograbil ga je za roko in vlekel za seboj.

Srečna in vesela družba je bila tisto noč zbrana v koči. Še rano jutro jih je našlo v pogovorih. Pripovedovali so si svoje dogodivščine in ugibali, kdo bi utegnil biti njihov velikodušni in junaški rešitelj.

XVI.

Ine piše dnevnik.

Ko se je zdanilo, je bilo njihovo prvo delo, da so si poskrbeli za zajutrak. Odkar so stopili na suho, še niso ničesar užili. Glad jih je mučil.

Uporniki so jim pustili nekaj suhega mesa, moke, čaja, kave in sladkorja za prvo silo. Teh zalog so se lotili in si pripravili zajutrak, kakor se je pač dal pripraviti v njihovih omejenih razmerah.

Po zajutruku so se zbrali v posvet.

Uporni mornarji so jih vrgli na suho, ker so se jih hoteli iznebiti. Umorili bi jih bili, da se ni kapitan Barker potegnil zanje, tisti, ki ga je ustrelil pritiklavi Snake.

Vedeli so, kaj jih čaka.

Le slučaj jih je mogel rešiti. Obrežje je bilo pusto in neobljudeno, ladje tod niso pristajale, vobče menda blizu niso prišle. Le gol slučaj je utegnil pripeljati kako evropsko ladjo toliko blizu, da bi jo z znamenji opozorili nase.

Pripraviti so se morali, da bodo več tednov, morebiti par mesecev prebiti v samotni koči.

Predvsem in najprvo so si torej morali urediti stanovanje.

Koča je bila zanemarjena, nesnažna, les tu pa tam trheli. In — v kotu so ležali trije kostenjaki.

Clayton, ki je vodil posvetovanje in se vobče izkazal da je najpodjetnejši in najrazsodnejši, je svetoval, da jih spodobno pokopljejo, pa najsi bodo od kogarkoli. Sam je poiskal lopato in šel da izkoplje jamo.

Med tem sta se učenjaka Porter in gospod Filander lotila kostenjakov ter jih strogo znanstveno začela pregledovati.

Da je eden moški, drugi ženski, to sta brez vsakršnega dvoma koj ugotovila. Zelo pa sta se začudila, ko sta našla med kostmi velik zlat prstan enega izmed nesrečnežev. Na prstanu je bilo urezano ime »Clayton« in grb lordov Greystoke.

Koj so poklicali mladega Claytona.

Molče je mladi mož ogledoval prstan, nato pa dejal slovesno in ves ginjen:

»Ni dvoma, to je družinski prstan pravih lordov Greystoke, prstan, ki je izgubil, odkar se je moj stric, brat mojega očeta ponesrečil —.«

»Toda kako je prišel prstan v tole koč, sem na obal divje afriške džungle?« je vzkliknila Ine.

»Le eno je mogoče, gospodična Porter!« je odgovoril Clayton resnobno. »John Clayton, lord Greystoke, ni utonil, kakor so poročale oblasti. Naselil se je v teje

koči, kdove kako in zakaj. Tukaj je umrl in tele kosti so edini zemeljski ostanki mojega ljubega strica —!«

Spoštljiv molk je zavladal in to in ono oko je kradoma pohitelo po borni sobici, ki je bila priča zadnjih dni ubogega lorda Greystoke.

Ine je rahlo dejala:

»Torej je tole njegova soproga, gospa Elza Clayton —?«

»Da!« je žalostno rekel mladi Clayton. »Ubožica! Nisem je poznal. Pa oče in mati sta vedela toliko dobrega in lepega povedati o mladi, plemeniti soprogi mojega strica —.«

Toda,« je pridjal z odločnejšim glasom, »tule sta stanovala! In tele reči so bile njune reči! Poglejmo, morebiti najdemo še več sledov o njunih zadnjih dnevih! Morebiti dnevnik —!«

Lotili so se predalov in omar, Ine je segla po knjigah.

»Ah, glejte!« je kmalu vzkliknila. »Glejte, tule je njegovo ime!«

»John Clayton, London« so brali na naslovni strani velikega slovarja. In kmalu je našel gospod Filander v neki drugi knjigi tudi ime Greystoke. Našli so še par brezpomembnih zapiskov, ki si jih je Clayton naredil med potovanjem, sledu pa ni bilo o kakem dnevniku.

»Nič ne del!« je pravil mladi Clayton. »To nam zadostuje. — Ubogi stric! Katera odurna, sovražna usoda ga je pač vrgla na tole negostoljubno obrežje —. In kaki so bili njegovi zadnji dnevi —?«

Vs' so molčali in težke slutnje so legale na njihove duše.

Ali ni bila usoda Claytonov čisto podobna njihovi usodi —? Ali ni tudi njih čakal enak konec —? Ali ne bodo morebiti že v kratkem prhnele tudi njihove kosti v teje koči —?

izven parlamenta stoječi in neustavni činitelji. To so pred vsem generali, ki se v Srbiji že od nekdanj vmešavajo v politiko. Ti nepoklicani in neustavni činitelji imajo veliko moč. Radi njih je padla Davidovičeva vlada, ki je prva v Jugoslaviji razpolagala s pravo parlamentarno večino.

Ko vidimo, kako veliko moč imajo nepoklicani politiki, se pa moramo vprašati, kako je to, da so pustili parlamentarno Davidovičevu vlado od 27. julija pa do 16. oktobra na oblasti. Odgovor na to vprašanje se takoj najde, če pogledamo v poslovni red parlamenta in njegovih odborov. Do 20. oktobra je tekla ena parlamentarna doba, z 20. bi se pa morala začeti druga. V parlamentarni dobi do 20. oktobra je bilo predsedstvo skupščine tako, kot se je sestavilo nekdanj pod Pašičevo vlado, ko hrvatskih poslancev še ni bilo v parlamentu. Radikalni pa niso imeli v rokah samo predsedništva narodne skupščine, ampak imeli so tudi večino v posameznih parlamentarnih odborih. Nove volitve skupščinskega predsedništva in odborov se pa izvršijo šele po otvoritvi nove dobne skupščinskega zasedanja in tako Davidovičeva poštena vlada pred 20. oktobrom ni mogla biti nevarna nepoštenim ljudem, ki imajo prvo besedo v Pašičevem taboru. Radikalna večina v posameznih odborih je lahko preprečila ali pa vsaj zavlekla vsako vladno odredbo proti korupcionizmu in zaboljšanje uprave, ki bi za bodoče preprečila nepošteno in protiljudsko postopanje, kakoršno so radikali že nekdanj uvedli.

S tem, da so temni politični elementi mirno prepustili pred 20. oktobrom pošteno in pravično vlado na krmilu, so hoteli prikriti vse svoje zlobne namene ter varati svet, češ, poglejte, kako smo parlamentarni in stipuljivi, ko pustimo, da naši nasprotniki prevzamejo vlado ter po svoje urejujejo državo. Ko pa se je bližal važni 20. oktober, so pa naenkrat vsi temni politiki stopili na plan z vso močjo. Računali so s tem, da se bo parlamentarna večina le uklonila, sprejela pod vsakimi pogoji radikale v vlado ter si dala od njih pri delu za sporazum, pri pobijanju korupcije in pri uvajanju poštene uprave vezati roke. Parlamentarna večina je pa te namene takoj spoznala in je z vso odločnostjo odklonila radikalske poniževalne predloge.

Ta odklonitev je radikale postavila pred edino možni in silno težki korak: Ali se lotijo nasilja in prave diktature proti parlamentarni in narodni večini, ali pa se pred njo umaknejo v opozicijo. Stranke parlamentarne večine se ne dajo oslepariti ter smatrajo samo one za sposobne in vredne sodelovanja pri izvajanju sporazuma, ki so čut in smisel za sporazum dokazali in ki imajo popolnoma čiste roke.

Prepeluhova slove ska republikanska stranka.

Gospod Albin Prepeluh je bil prej organiziran v socialnodemokratski stranki ter se bojeval za socialnodemokratska načela. Potem je tej stranki obrnil hrbet. Za ta izstop ni bil merodajen kakšen duševni prerod. Albin Prepeluh dozdej v javnosti ni izpovedal, da so socialnodemokratska načela kriva ter da jih obsoja. Ako se je umaknil iz vrst organizirane socialne demokracije, je za to iskati razloge v njegovi užaljeni častihlepnosti. Ni se mogel uveljaviti kot voditelj in ni mogel priti do dostojanstva državnega poslanca. Zato je socialnodemokratski stranki zaklical: »Adijo! Pa zdrava ostani!«

V resnobnem molku in z veliko spoštljivostjo so položili kosti nesrečnežev k končnemu počitku.

Za kostenjak v zibelci se dotadaj niso mnogo zmenili. Ko pa je gospod Filander zavijal drobne koščice v jadro, so se mu nekatere posebnosti na lobanji zazdele zelo sumljive.

Koj je lobanjo in tudi ogrodje natančno preiskal, zmajeval z glavo, poklical profesorja Porterja in oba sta se zatopila v polglasen, resen in znanstven pogovor.

»Kako značilno —! Zelo značilno —!« je pravil gospod profesor.

»Preklicano —!« je dejal gospod Filander. »Tako morava obvestiti Claytona!«

»Bežite bežite gospod Filander!« je ugovarjal profesor Porter. »Pustiva rajnim njihov večni mir in pokoj!«

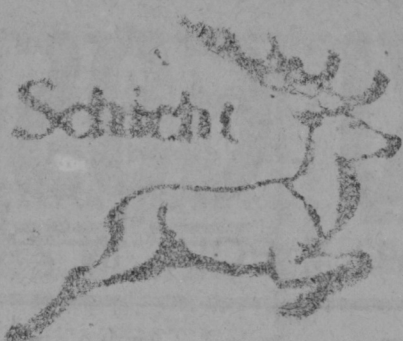
In položili so koščice Kalinega mladiča poleg obeh Claytonov in nihče ni zvedel za dvome in znanstvene nazore obeh učenjakov —.

Na bližnjem drevesu pa je čepel Trzan ter radovedno opazoval počenjanje belokožcev. Najbolj ga je zanimalo ljubeznivo mlado dekle.

Čudna, nova čuvstva so se budila v njegovem srcu. Ni jih razumel.

Čutil se je samemu sebi, zakaj ga tako vleče k neznanim belim ljudem, zakaj se je toliko mučil, da je rešil mladega belokožca in oba nerodna trmasta starca. Kako smešni, strahopetni so bili ti »ljudje« —! In neumni —! Celu »živali«, njegovi nekdanji džungelski tovariši, so bili pametnejši, so si znali pomagati —! Če so bili tisti »ljudje« njegovega rodu, no, si je mislil, potem se mu res ni bilo treba ponašati s svojim potomstvom —.

Toda popolnoma drugačna je bila stvar z mladim dekletom. Čisto samo po sebi umljivo se mu je zdelo, da



Pravo Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Ustanovil je svoj list, kateremu je dal naslov »Avtonomist.« Naslov je mnogoterega zapeljal, da je listu postal ne samo čitatelj, marveč naročnik. List je uporabljal kot sredstvo, s katerim je trkal na vrata gotovih strank, češ: odprite na stežaj ter pripravite sedeže časti in moči. Ker se nobena vrata niso odprla, pa je g. Albin Prepeluh ustanovil lastno stranko, v kateri je na široko odprl vrata kmetsko-delavskim slovenskim republikancem.

Ako Albin Prepeluh izpoveda republikanizem, ni to zanj noben nov evangelij. G. Prepeluh je bil — in morda še je zdaj — socialni demokrat in kot tak je bil ter je republikanec. Republikanska stranka ni torej nič novega pod slovenskim solncem.

In vendar je nekaj razlike med prejšnjim in sedanjim Prepeluhovim republikanizmom. Prej je bil g. Prepeluhu učitelj republikanstva nemški pisatelj — po rodu žid — Karel Marx, ustanovitelj nemške socialne demokracije. Sedaj mu je učitelj republikanizma Stjepan Radič, voditelj hrvatske seljaške stranke. Albin Prepeluh je svoje somišljenike zbral na dveh konferencah. Prva je bila v Ptuj 12. oktobra, druga v Ljubljani 19. oktobra. Prve se je udeležilo 51 somišljenikov, druge pa skupno 86. Stevilo torej ni ravno veliko in ne vzbuja upanja na uspeh nove stranke. Pa g. Prepeluh se tolaži s tem, da so to bili sami »zreli in zavedni možje.« To tolažbo mu pustimo.

Na obeh konferencah je bila sprejeta resolucija, v kateri se izjavlja, da stopa Prepeluhova slovenska republikanska stranka v Ljubljani v federativno zvezo — zakaj rabi g. Prepeluh izraz federativna zveza, ko vendar latinska beseda foedus pomeni isto, kakor slovenska beseda zveza? — s hrvatsko republikansko seljaško stranko, ki ima svoj sedež v Zagrebu. Ta »federativna zveza« med Prepeluhovo stranko in Radičevu stranko stvarno pomenja, da bo slovenska republikanska stranka samo nekaka podružnica Radičeve stranke v Sloveniji. Zato pa je upravičeno in potrebno, da malo podrobneje in natančneje pregledamo Radičev republikanizem ter mu preiščemo srce in obisti.

Republikanec je tisti, ki hoče odpraviti kraljevsko oblast in čast ter kralja nadomestiti z izvoljenim predsednikom države. Ali je Radič takšen republikanec? Vobče zakaj je republikanec?

Francoski politični pisatelj grof Begouen je imel dne 12. oktobra t. l. v Zagrebu z Radičem razgovor, v katerem je Radič rekel med drugim: »Postavili smo v ospredje republikansko idejo in naša stranka se imenuje hrvatska republikanska kmetska stranka. To je bilo neobhodno potrebno, da po vojni v duši hrvatskega kmeta zatremo spomin na Habsburgovce. Hrvatski kmet je Habsburgovce istovetil z monarhično idejo ter jim je bil preje zelo zvest. Samo republikanska ideja je mogla porušiti to tradicijo (izročilo).«

jo je rešil Saborinih krempljev. Še več bi storil zanjo. Čutil je, da slabotno, nežno dekle potrebuje varuha, zaščitnika, in da mora on čuvati nad njo, jo braniti in ščititi —.

Ali je pomagal nerodnim belokožcem radi nje —? Ali ga je vlekle v njihovo družbo zato, ker je bilo pri njih nežno, belo dekle —?

In njegovega globokega razmišljanja ga je zbudil prestrašeni krik.

Pogledal je h kočii.

Belokožci so obstali sredi poti s pogreba in vznemirjeni zrlili proti obali.

Ladja je počasi plula iz zaliva ven v odprto morje —.

»O — brezsrčneži!« je vzkliknil Clayton. »Obljubili so nam orožje, streljiva —! Sedaj pa odhajajo —!«

»To je vse naredil tisti Snake! Prav gotovo!« je pravila Ine. »Barker je sicer nahujskal mornarje v upor, pa pošten človek je bil. Rešil nam je življenje in da ga niso ubili, gotovo bi bil poskrbel za nas, preden bi nas bil zapustil same na temle praznem obrežju!«

»Škoda da nas niso obiskali pred odhodom!« je pravil profesor Porter. »Zahteval bi bil, naj nam pustijo zaklad. Brez svojega zaklada sem berač —!«

»Ne menite se za zaklad, očel!« je dejala Ine žalostno. »Vse naše nesreče je kriv tisti zaklad! Zaradi zaklada so umorili naše častnike, zaradi zaklada so nas izpostavili na pustem obrežju!«

»Beži beži, Ine! Ti si dobro dete, pa tvoja mlada glavica ni za resna življenjska vprašanja!«

In po teh besedah se je gospod profesor Porter obrnil, djal roke na hrbet ter dostojanstveno odkorakal proti džungli, z glavo sklonjeno pod težo svojih misli in vetrič si je poigral s kraki njegove dolge sukaje.

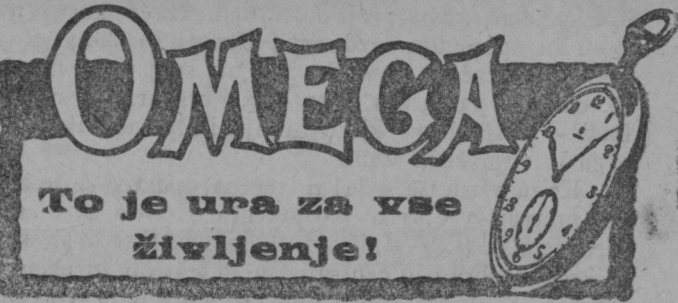
Radičev republikanizem ni torej nastal iz prepričanja, da je republikanska državna oblika vobče ali vsaj za našo novo državo boljša, kakor monarhična, marveč iz potrebe, da se med hrvatskim kmetskim ljudstvom poruši habsburška ideja in spomin na Habsburgovce.

Radič ne daje republikanski državi kot taki prednost pred monarhično državo. On dobro ve, da je Francija republika, Anglija pa kraljevina, in vendar ima na Angleškem ljudstvo veliko več politične svobode in samoodločbe kakor pa na Francoskem. Zato je izjavil grofu Begouenu: »So monarhije, ki odtehtajo republiko. Poglejte Anglijo, ki se more smatrati za republiko, dasi ima na čelu namesto predsednika kronanega kralja. Kar je važno, je to, da bodi volja ljudstva najvišji zakon.« Po Radičevem torej ne gre za to, ali je na čelu države kralj ali pa izvoljeni predsednik, glavno je, da je odločilna ljudska volja.

O kralju naše države je Radič grofu Begouenu dal to le izjavo: »Kralj Aleksander je v Hrvatski spoštovan, v Srbiji ljubljien; mi hočemo, da bodi vedno bolj spoštovan in ljubljien. Njegovo ustavno in lojalno (zakonito) ravnanje za časa zadnje krize je za to dokaz doprineslo. Vemo mu hvalo, da se je odločno postavil proti korupciji in se ločil od Pašiča in njegove radikalne bande, da bi se vladalo pošteno in po parlamentarnih pravilih. Tu je dejansko temelj vsega vladanja: ljudska volja, formulirana (izražena) po ljudskih zastopnikih.«

Radič je torej ustanovil med Hrvati republikansko stranko, da iztrebi med hrvatskim ljudstvom poslednji spomin na Habsburžane. On republiko samoposebi ne daje prednost pred monarhijo. Kot vzor države mu je pred očmi ne republikanska Francija, marveč monarhična Anglija. On je tak republikanec, ki priznava in hvali kralja.

Na shodu v Vrpolju 19. oktobra je Radič izpovedal, kaj pomenja njegov republikanizem. Rekel je: »Vzklik: Živela republika, ne pomeni: Doli kralj, marveč pomeni: Doli vojna! Živel mir!« Proti vojni in za mir je dandanes vsek pameten in pošten človek. Toda miroljubnost ni znak republikanske države. So republike (kakor n. pr. Francija), ki niso miroljubne, marveč ogrožajo mir s svojim militarizmom. Kitajska je republika, odkar je leta 1912 pre-



Ine je otožna in ginjena gledala za njim, namignila gospodu Filandru in mu šepnila:

»Pojdite za njim, da se spet kje ne izgubi! Pazite nanj! Saj veste, vaši skrbi ga zaupamo!«

»Od dne do dne je težje shajati z njim!« je vzdihnil gospod Filander in majal z glavo. »Najbrž gre sedaj nad ravnateljja zverinjaka, da se mu potoži zaradi sinočnjega leva —.

Pa gledal bom nanj, gospodična Porter! Saj je moj tovariš in prijatelj mladih nog. In rad ga imam, četudi se venomer prepirava —.«

In gospod Filander je stopil za razmišljenim profesorjem. —

Trzan je opazil, kako hudo so se belokožci vznemirili zaradi odhajajoče ladje. Zaslutil je, da pomeni dogodek zanje nesrečo. Ladja ga je zelo zanimala in radoveden je tudi bil, kam se odpravlja, zato je sklenil, da bo pogledal za njo.

Šinil je skoz veje in prispel na obrežje severno od zaliva prav v trenutku, ko je plula ladja mimo.

Videl je, kako so hiteli mornarji po krovu, vlačili za vrvi in razgrinjali jadra. Krepek veter je pihal z dežele, jadra so se razpela in ladja je zaplula v odprto morje.

Z velikim čudenjem je gledal Trzan vse te nove reči. Kako rad bi bil na krovu, da niso bili na njem sami hudobni belokožci.

Ko je še zamišljen zrl za ladjo in sanjal, kam vse bi ga prepeljala čez sinje morje, zagleda njegovo bistro oko na daljnem severnem obzorju rahel dim. Še se je čudil, kaj bi naj pomenil novi pojav, ko opazi, da mornarji z nemirno živahnostjo begajo sem ter tja po krovu ter povezujejo jadra.

(Dalje prihodnjič).

gnala svojega cesarja s svojo vladarsko hišo. Od tistega časa pa ni več miru na Kitajskem, marveč so stalne vojne med poedinimi pokrajinami, ki jih vodijo razni generali. Republika samoposebi torej še ni nobeno zatočišče miru.

Zaznamovati je tudi treba besede, ki jih je Radič dne 24. oktobra o položaju krone (to je kralja) v naši državi izrekel napram dopisniku beograjskega lista »Vreme.« Rekel je namreč: »Ustavni položaj, ki ga ima zdaj krona, more ona ne samo obdržati, marveč tudi okrepiti; vendar je ta položaj treba precizirati (določiti), ker mi nimamo ustavne prakse (izkušnje, navade), kakor na Anglaškem. Tako n. pr. mora priti v ustavo, da kralj ne more zahtevati demisije od vlade, ki ima večino v parlamentu, ali da more razpustiti parlament in volilno vlado poveriti tej poslovni vladi. S tem že izgine vsak povod, a kaj še razlog za agitacijo proti kroni.«

Radič je torej takšen republikanec, ki sploh ni istinski republikanec, ker mu manjka to, kar tvornja bistvo in glavne zahteve pravega republikanizma. Za Radiča je republika samo fraza, samo beseda, s katero razvema in omamlja ljudstvo. Za njega pravzaprav pomenja republika samoodločitev in samovlast ljudstva v občini, okraju, deželi in državi. To pa ni republika, to je avtonomija.

Naše ljudstvo, ki je vajeno treznejše misliti ter vsako stvar imenovati s pravim imenom, se ne da varati in zapeljati s takimi praznimi frazami. Ono dobro ve, da ona velika borba, ki se sedaj vodi v naši državi, ne gre za monarhijo ali republiko, marveč da gre za avtonomijo in proti centralizmu. Zato je Slovenska ljudska stranka proglasila vprašanje o monarhiji ali republiko kot stvar manjše vrednosti. Glavno je, da se zruši centralizem ter se mesto njegga zgradi avtonomistična ureditev države. Zato je v naši stranki prostor in mesto za vsakega, naj si je republikanec ali monarhist, samo da je Slovenec ter da se zavzema za politično samostojnost in istinito avtonomijo Slovenije. Mi Slovenci smo lasten narod ter zahtevamo za sebe avtonomno pravo samoodločbe. Iz tega razloga odklanjamo Prepeluhovo republikansko stranko, ki bi ne bila nič drugega nego podružnica hrvatske Radičeve stranke v Sloveniji. Mi Slovenci imamo, hvala Bogu, boljše in razumnejše voditelje nego je hrvatski Radič. Naša politika mora biti slovenska in zato ne sme biti privesek nobene druge politike, ne srbske, pa seveda tudi hrvatske ne.

DIJAŠKA VEČERJA V MARIBORU

daje stradajočim srednješolcem v Mariboru vsak dan toplo večerjo. Draginja je velikanska in priprosto stanovanje s hrano za dijake stane 3000 K mesečno in še več. Tako ogromnih zneskov naši srednješolci po večini ne morejo plačevati. Zato jih je veliko število izročeni stradanju in pomanjkanju. Tem stradajočim revežem priskoči na pomoč »Dijaška večerja« v Mariboru, ki jim poskrbi vsak dan toplo večerjo. Letos se je oglasilo 79 dijakov za večerjo. Vsi so revni in potrebni, zato nismo mogli drugače, kakor da smo jih sprejeli.

79 stradajočih revežev

imamo torej letos vsak dan na večerji. Mi zaupamo v Boga, da bo blagoslovil naše početje, ter se, kakor dozdaj, zanesemo na radodarnost našega dobrega ljudstva, da nam bo z milodari pomagalo prehraniti teh 79 revežev.

Obračamo se danes v imenu revnih srednješolcev do dobrega slovenska ljudstva s prisrčno prošnjo, da podpira Dijaško večerjo in daruje za njo. S polno hvaležnostjo se sprejema denar pa tudi živila, kakor: krompir, fižol, žito, pšenica, rž itd. Karkoli nam pošljete, vse bo prav prišlo lačnim želodcem.

Velečastite g. duhovnike prav lepo prosimo, da nam ostanejo naklonjeni tudi zanaprej ter organizirajo pobiranje milih darov za Dijaško večerjo v Mariboru.

Člane in članice Marijinih družb ter Mladenških in Dekliških zvez kakor tudi Tretjerednike pa prosimo, da se tudi letos žrtvujejo za Dijaško večerjo ter pri vsaki priložnosti zbudijo zanimanje za njo in napravijo zbirco. Če Vas zbere radost na veselici ali žalost na sedmini, če se radujete na svatbah in gostijah ter se Vam vsaj za trenutek dobro godi, spomnite se pri takih prilikah tistih mladi ljudi, ki študirajo, pa zraven tega trpijo lakoto, ker nimajo denarja, da bi si kupili večerjo. Darujte za nje v zavesti, da z vsakim vinarjem, ki ga darujete v ta namen, pomagate utešiti glad učeči se srednješolski mladini, ki vsak dan po večerji glasno moli za vse svoje dobrotnike. Vsem darovalcem in dobrotnikom naših srednješolskih dijakov, že vnaprej kličemo: Bog povrni! Bog plačaj!

ZA DIJAŠKO VEČERJO
Dr. Anton Jerovšek.

Politični ogled.

Država SHS.

Kriza še vedno ni rešena, ker se radikali neprestano izogibajo jasnega vprašanja, ali se hočejo odreči nasilja in korupcije ali ne. V enem tednu je bilo že precej poskusov za sestavo zvezne poslovne vlade. Par ur je stal v ospredju enega takega poskusa bivši radikalski minister Tričkovič, ki osebno sicer ni obtožen nečastnih dejanj, a je vendar znan kot slep poslušnik Pašiča in bi s svojim hrbtom in imenom zakrival vse korupcioniste. Zveza politike poštenja in sporazuma, ki je tvorila Davidovičovo vlado, ima za vse take poskuse vedno eden in isti odgovor: naj se nadaljuje politika za sporazum in proti korupciji, na vladi pa naj sedi kdorkoli, samo da ima popolnoma čiste

roke in da ni nikdar delal proti sporazumu med Srbi, Hrvatini in Slovenci ter da se posebej še nikdar ni udeleževal v politiki nasilja. Ta odgovor so podali predstavniki parlamentarne večine tudi na radikalski predlog, naj se sestavi vlada iz skupin, ki so tvorile sedanjo vlado in iz radikalske stranke na ta način, da na vladnih mestih ne bodo sedeli ne dosedanji ministri in ne načelniki strank.

Stranke, ki so tvorile Davidovičovo vlado, hočejo na vsak način ostati tudi v zvezi s hrvatskimi zastopniki ter odklanjajo vse načrte »sporazuma« brez Hrvatov. Poštenim srbskim demokratom ter zastopnikom Slovenije in Bosne je mnogo na tem ležeče, da bi se sestavila v duhu sporazuma in poštenja vlada, ki bi tudi delala in rešila razna peregata vprašanja države in državljanov. Če se ne dela, so hudo prizadeti kratko rečeno vsi stanovi v državi. Posebno uboge žrtve so še invalidi, katerim je doslej še vsaka vlada padla baš tedaj, ko je hotela skozi parlament izvesti invalidski zakon. Če ne dobimo delovne vlade, ostanejo dolgo časa tudi državni uslužbenci, upokojenci in vsi drugi brez pomoči vsled pomanjkanja zakonov in naredb, ki bi jih moral izvesti parlament.

Radič pa soglaša tudi z volilno vlado, samo da zahteva, naj bo ta enako poslovni v poštenih in sporazumnih rokah. Na nedeljskem svojem shodu v Križevcih je naglašal, da nastane na Balkanu lahko najhujši požar, če bi proti volji parlamentarne večine stopila na vlado v naši državi zopet Pašič in Pribičević, ki poznata samo najokrutnejše nasilje. Radič izraža nado, da odločilni činitelji ne bodo sledili željam Pašiča in Pribičevića, ker danes tudi delovno ljudstvo v Srbiji zahteva sporazum in odklanja silo. Srbski politiki Pašičeve vrste so za dolga leta okrog Srbije postavili zid sovraštva in nezaupanja, da Srb nobeni stvari ni zaupal, ki je nosila hrvatsko ime. Danes se pa ta zid podira, srbski kmet je pogledal preko njega ter je sprevidel, da je za delovno ljudstvo cele države največja nevarnost, če so nepoštenjaki na vladi.

V torek zvečer je predlagal radikal Ljuba Jovanovič kralju, naj poveri sestavo zvezne vlade med ožjim blokom in med radikalski demokratu Kostu Timotijeviću. Takoj na to je bil Timotijević pri kralju in je res dobil mandat ali pooblastilo za sestavo take vlade. Ta poskus je odvisen od sklepa demokratskega (Davidovičevega) kluba. Timotijević je stari srbski politik ter se baje precej nagiblje na stran radikalske in Pribičevičeve politike. Zato je najbrž tudi predlagan od radikalske strani. Kako se bo ta poskus obnesel, danes še ni znano, gotovo pa je, da pri zvezi parlamentarne večine glede osebe ne bo nobenih pomislekov, samo korupcije obtoženi in osumljeni radikali ne pridejo poleg Pribičevića v poštev in odnošaji napram hrvatskim zastopnikom se ne smejo spremeniti.

Bolgarija.

Sedanja bolgarska vlada je s pomočjo vojaških organizacij, v katerih so tudi makedonski ustaši in Wranglovci, vrgla svojo zemljoradniško prednico ter se polastila oblasti v državi. Vojaška organizacija je sedanji bolgarski vladi pobijala vse nasprotnike od voditeljev pa do zadnjih zaupnikov po deželi. Ko je pobila nad deset tisoč važnejših članov zemljoradniške in komunistične stranke, pa v svoji kvoločnosti ni znala več nazaj. Pred enim letom so postali oficirji okrožni načelniki in drugi važni upravni člani. Za ta mesta nimajo nobene sposobnosti, umakniti se pa nočejo, ker so popolnoma besni v oblasti in krvoželjnosti. Meščanske stranke, ki tvorijo sedanjo bolgarsko vlado, so kakor tisti, ki je klical vruga, pa se ga ne more več iznebiti. Razdivjana soldateska preti s popolnim razdivjanjem v državi. Prej je krala tiste, ki so bili vladi na poti, danes pa kolje vse, ki se ji količkaj zamerijo, ali pa ji kar slučajno padejo pod roko. Bolgarija stoji danes pred ostrim spopadom med meščanskimi strankami, ki so nekdanj složno strmoglavile kmetsko vlado.

Obsodba makedonskega morilca.

V češkem mestu Tabor je bil na 20letno ječo obsojen član makedonske organizacije Cičonkov, ki je pred približno letom dni v Pragi ustrelil bivšega bolgarskega ministra in voditelja bolgarskih zemljoradnikov Daskalova. Cičonkova, ki je nosil tedaj krivo ime, je sodila najprej porota v Pragi, ki je sestajala do polovice iz ženskih članov in ga je oprostila, ker se je izgovarjal, da je izvršil samo povelje revolucionarne makedonske organizacije. Po oprostitvi se je še le izkazalo, da nosi morilec krivo ime, razsodba se je radi tega razveljavila in Cičonkov je prišel pred sodni stol v Taboru, kjer je bil obsojen. Tu se je enako zagovarjal, pa sodniki so dosledno sledili načelu, da se mora kaznovati vsak umor, pa naj izhaja iz organizacije, ali pa iz zločinskega nagiba posameznika.

Pred volitvami v Nemčiji.

Nemški državni zbor je imel približno enako razmerje med republikanskimi in monarhističnimi strankami. Ko je stavila nemška vlada na dnevni red sprejetje londonskega sporazuma, so za ta sprejem glasovali tudi nemški nacionalisti in monarhisti v nadi, da dobijo potem odločilna mesta v vladi. Državni kancler, voditelj katoliškega centra dr. Marx, pa kot odločen republikanec ni mogel sprejeti nacionalističnih pogojev ter je pozročil rajši razpust državnege zboru in razpis novih volitev. Te volitve, ki se vršijo začetkom meseca decembra, bodo boj med republiko in monarhijo. Dosedanja nemška vlada ima v zunanji politiki lepe uspehe. Z velesilami je dosežen sporazum, Francozi izpraznujejo Porenje, Nemčija dobi posojilo in tako stoji sedaj nemški narod pred odločitvijo, ali hoče naprej po poti sporazuma, ali pa se prepusti zagrizenosti nacionalistov in monarhistov, ki sanjarijo o novih vojnah in o maščevanju. Znaki so tu, da bo tudi tokrat zmagala razsodnost in pomirljivost. V Hambugu, ki je veliko samostojno mesto, so se izvršile volitve v mestni zastop na ta način, da so zagrizene nacionalistične in monarhistične stranke veliko izgubile v prid republikancev.

Upajmo, da bodo te volitve merilo za državnozbornsko glasovanje.

Preobrat na Kitajskem.

Notranjost ogromne kitajske države je bila že v popolnem razpadu. Država ni imela samo ene vlade, marveč najmanj tri. Navidez prava vlada je bila v Pekingu, druga vlada je bila v Kantonu, tretja pa v Mukdenu. Poglavar tretje vlade je držal z Japonsko, poglavar druge z Rusijo, vlada v Pekingu pa ni vedela ne kod in ne kam, in ko se je mukdenski general Čang-Čo-Ling obrnil z oroženo silo proti njej, je morala najeti generala, ki je spravil skupaj vojsko, da začne boj s Čang-Čo-Lingom. Ta boj je skozi mesece zavzemal vedno večji obseg in vsak dan je pretela večja nevarnost, da posežejo vanj na škodo kitajske države tuje sile. Mukdenskega generala so že odkrito podpirali Japonci, za generala, ki je nastopal v imenu vlade v Pekingu, so se pa zavzemali Angleži in Amerikanci. Vse te tri sile so pa kitajski državi silno nevarne, ker jo hočejo gospodarsko in politično izrabiti. Glede sedev je še najbolj previden poglavar Kantona, ki se naslanja na Rusijo, vedoča, da hočejo Rusi s kitajsko državo za obe strani koristen sporazum brez vsakega vmešavanja v notranje zadeve. Ko je bila državljanska vojna že v največjem razmahu, je pa naenkrat med oblastniki v Pekingu nastal razcep in dalekovidnejši del je vrgel nezmožno vlado ter je takoj ukazal generalu, ki je nastopal v njenem imenu, naj ustavi vse sovražnosti napram Mukdencem. Ko je dolgotrajne državljanske vojne enkrat konec, je upati, da se bo država na znotraj oblastno in upravno sporazumno uredila ter da si bo tudi na zunaj poiskala take zaveznike, ki ji kot celoti ne bodo v škodo.

Nova Turčija.

Prvo leto svobode je uporabila angorska vlada za izvedbo mirovne pogodbe. Dne 13. oktobra 1923 je bila proglašena Angora kot prestolnica nove Turčije. Dne 29. oktobra 1923 je turška ljudska stranka sklenila uvedbo republikanske vladavine in dne 3. marca 1924 je sklenil parlament sledeče temeljite reforme: odpravo kalifata, izgon rodbine Osmanov, izenačenje sodstva, šolstva, nadalje odpravo duhovnega sodstva, državno upraviteljstvo imovine »mrtve roke« itd. Te reforme so izvedli v teku poletja. Vzpostavljena je bila komisija za reformo meščanskega, trgovskega in kazenskega zakona. Delo je končano in predlogi pridejo še meseca novembra t. l. pred narodno skupščino. Ravnotako je pričela delovati mednarodna komisija za morske ožine in dne 6. novembra t. l. bodo že poslovala mešana razsodišča v spornih zadevah s tujci. S tem je mirovna pogodba izvršena.

Prireditve.

Proslava petdesetletnice našega priljubljenega pisatelja Meška se bo vršila v Ptujju 10. in 11. novembra. Udeležencem tega slavlja je dovoljena polovična vožnja. Udeleženec si nabavi tedaj celi vozni listek do Ptujja. Tukaj karte ne odda, ampak jo shrani! Na Ptujju se mu bo izstavila primerna legitimacija in se z voznim listkom, s katerim se je na Ptuj pripeljal — zopet vrne. — To dovolilo velja za čas od 7. do 14. novembra 1924.

Orliški krožek Sv. Peter niže Maribora uprizori dne 1. novembra, popoldne po večernicah, igro »Stara navada, železna srajca« in enodejanko »Današnja mladina.« V proslavo 50letnice ljubitelja slovenske mladine Ksaverja Meška so na sporedu razne deklamacije. Med odmori svira godba. Prijatelji orliške mladine, pridite vsi, ste prav prisrčno vabljeni Bog živil! — Odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Zopet bomo imeli pri nas malo zabave in razvedrila. Domači Orli namreč prirediti v nedeljo pred sv. Martinom, dne 9. novembra, veselo tridejansko šaljivko »Ubogi samci.« Med odmori bo sviral domači tamburaški zbor. Po prireditvi pa bo prosta zabava v gostilni gospe Repenšekove, kjer se bo med tamburanjem in šaljivo pošto licitirala »martinova gos.« Jurjevčani in tudi okoličani, ako se hočete pred adventom še enkrat pošteno nasmejati in zabavati, pridite vsi in tudi ob vsakem vremenu, kajti igra bo luštna, goska pa zelo mastna. Pričetek bo točno po večernicah.

Vojnik. Prostovoljno gasilno društvo v Vojniku priredi v nedeljo, 9. novembra t. l. v posojilnični dvorani v Vojniku Martinov večer z godbo in prosto zabavo. Čisti dobiček je namenjen v izpopolnitev inventarja. Začetek ob 15. uri.

Proslava 20letnice dekliške Marijine družbe v Nazarijih v Savinjski dolini se je sijajno izvršila. V soboto, dne 25. oktobra, so domače družbenke in mnoge iz okolice v lepem številu pohitele na prijazni nazarski hriboček ter so zjutraj in zvečer poslušale zanimive in ljubeznive govore p. Elekta. Marijina cerkev nazarska je bila za to slovesnost najlepše okrašena. Vse je mladenke pripravilo do visokih misli, da so se zopet in še z večjo vnemo uvrstile pod zastavo Brezmadežne. Pri slovesnem skupnem sv. obhajilu je bilo v nedeljo zjutraj kakih 250 deklet iz Nazarij in iz okolice. Dobremu p. Elektu, ustanovitelju nazarske Marijine družbe, bodi izrečena najtoplejša zahvala za vse njegove prisrčne besede, vsajene nekoč zlahne mladike v mlada srca. Da bi te besede naša dekleta tudi ohranile v svojih dušah ter bi se oklepale najlepšega vzora mladosti: Brezmadežne! — V nedeljo popoldne smo proslavili 20letnico v Društvenem domu. Nazarski pevski zbor je zapel najprej pred sliko Najčistejše dve Marijini pesmi. Nato je sledila igra »Junaška deklica devica orleanska.« Prostorna dvorana je bila nabito polna gledalcev, ki so prihiteli v obilnem številu tudi iz Rečice in iz Mozirja. Lepi igri so sledili z globokim razumevanjem. Našim igralkam vsa čast, nastopile bi lahko na vsakem odru! Kar očarujoče je vplivala živa slika na koncu igre. Nadangel Mihael je plaval visoko v zraku ob podobi Brezmadežne,

malo nižje, ljubeznjivi svetnici sv. Katarina in Marjeta z lilijami, devica orleanska z zastavo sega po liliji. Spodaj mali gredici čistih lilij, ki jih zalivata in trgata dva mala angelčka, okoli vse druge igralke, počjo junaški deklici himno zmagovalca. Res, lepo je bilo! — Igro bomo ponavljali.

Tedenske novice.

Duhovniške novice in spremembe. V Trbovljah je umrl zadnji terek g. tamošnji kaplan Franc Skale. Letos je še le komaj pel novo mašo, Trbovlje je bila njegova prva kaplanija. Blagopokojni mladostni g. kaplan je bil rojen 9. oktobra 1898 v Žičah. Pogreb se je vršil danes v četrtek. — Zupnijski Ljutomer je dobil tamošnji g. provizor Lovrec. Gospod Martin Vrzelač je s 15. t. m. prestavljen s Pernic na Gornjo Polskavo, odkoder odide g. Martin Neudauer v Rajhenburg, iz Rajhenburga pa se preseli g. Karol Lampert kot privizor na Pernice. G. Janez Toman, župnik v Vojniku, je imenovan za upravitelja dekanije Nova Cerkev, g. Pavel Zagar pa za provizorja v Novi Cerkvi. G. kaplan Franc Ks. Grobler je s 1. novembrom t. l. prestavljen od Sv. Martina pri Šaleku v Braslovče, na njegovo mesto pa pride iz Braslovč g. Jurij Guzej.

Prečastite kn.-šk. župne urade, ki še niso vrnili neprodanih izkaznic za Mladinska dneva, oziroma še ne vpslali denarja za prodane izkaznice, tem potom ponovno prosimo, da to kmalu storijo. Ker je že skrajni čas, da sklenemo račune, prosimo, da se nam to omogoči s skorajšnjo pošiljavitvijo zaprosenih izkaznic, oziroma denarja. — Pripravljalni odbor za Mladinska dneva v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 I.

Krajevnim organizacijam SLS poročamo, da izide koncem meseca novembra ali začetkom decembra t. l. poslovnik krajevnih in okrajnih organizacij SLS. Poslovnik bo dal krajevnim odbornikom SLS, zlasti načelnikom, tajnikom in blagajnikom natančna navodila za uspešno poslovanje. Prosimo krajevne organizacije, da nam že zdaj sporočijo, koliko izvodov želijo. Poslovnik bo majhen in priročen, cena nizka. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Mariborske novice. Zvonove za baziliko M. Milosti v Mariboru je v soboto, 25. t. m. zvečer vlila zvonolivarna inž. Bühl v Mariboru. Novih zvonov je pet. Za slovesnost blagosloavljanja se vršijo velike priprave. — Prebivalstvo franciškega župnije tekmuje v delu za čim lepšo proslavo tega dne. Dan blagoslovitve še ni določen, a bo 9. ali pa vsaj 16. novembra. Blagoslovitev bo izvršil sam g. knezoškof dr. Karlin. Dimnikarji iz cele Slov. Štajerske so si ustanovili svojo lastno zadružno in se ločili od ljubljanske zadruge. Udeležilo se je občnega zbora, ki se je vršil dne 26. oktobra v Mariboru, okoli 30 članov. Zborovanje je vodil okrajni komisar dr. Vrečer. Za načelnika zadruge je bil izvoljen dimnikarski mojster Fr. Koražija, za podnačelnika pa mojster g. Josip Racek, oba iz Maribora. Zborovanja se je udeležil tudi poslanec Zebot, ki je govoril o aktualnih gospodarsko-finančnih zadevah obrtništva. — Zadruga zveza, oddelek za Štajersko v Mariboru se je preselila s svojo pisarno v novo palačo Zadružne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6-I., soba 8. — Splavarji iz Dravske doline so zelo pridno na delu. Skoro vsaki teden se ustavi v Mariboru po pet do šest velikih splavov, ki po prenočitvi v Mariboru odplujejo proti Slavoniji in Beogradu. Sedaj pred začetkom zime je na Dravi najlepši promet z lesom.

Državni cestari skupine Maribor. V nedeljo, dne 9. novembra t. l., ob 9. uri dopoldne, se vrši strokovni sestanek državnih cestarjev skupine Maribor v dvorani na Koroški cesti 1 (prejšnja knjigovoznica Cirilove tiskarne). Ob enem se bodo izročile članom njih članske izkaznice. Udeležba obvezna za vse člane.

Izredna glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani se bo vršila dne 20. novembra ob 10. uri dopoldne v dvorani Akademskega doma poleg hotela Union na Miklošičevi cesti. Za udeležence skupščine je prometno ministrstvo dovolilo polovično vožnjo po vseh državnih železnicah od 18. do 22. novembra vključno. Udeleženci naj na vstopni postaji vzamejo celo karto do Ljubljane. Pri izstopu v Ljubljani naj vozne karte ne oddajo, ker bo veljala skupno s potrdilom o udeležbi tudi za vožnjo nazaj. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala na skupščini v Akademskem domu.

Odkritje Volčičevega spomenika v Breznu ob Dravi. Odbor za Volčičev spomenik je kupil od g. Milana Lenarčiča v Josipdolu rajnemu Volčiču spomenik za 10.000 din. Spomenik bo slovesno blagoslovil mil. g. monsignor dr. Anton Medved iz Maribora v nedeljo, dne 2. novembra t. l., ob treh popoldne. K tej žalni slovesnosti odbor uljudno vabi Volčičeve sorodnike, prijatelje in znance, kakor tudi vse, ki so za spomenik darovali. — M. Sagaj, župnik.

Žrtev opeklina. Iz Račja poročajo: Na pašnikih pri Račjem je pasla deklica Rezika Lamberger živino. Kakor je že pri pastirjih v jeseni navada, je tudi Rezika kurila in se ogrevala pri ognju. Nesreča je hotela, da se je stisnila preblizu k ognju. Vnela se ji je obleka in komaj 12 letna deklica je dobila take opeklina, da je v groznih mukah izdahnila. Predno so jej dospeli na pomoč ljudje, je bil otrok že ves v ognju. Tudi zdravnik je bil takoj pri rokah, a vse je bilo zamanj, ker opeklina so bile prehude.

Blaga mati in žena umrla pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Pretekli pondeljek, dne 27. vinotoka smo spremili na zadnji poti pridno ter skrbno posestnico in mlinarico Ano Majerič iz Spodnje Korene. Kako priljubljena je bila rajna je pokazal njen pogreb, katerega se je udeležilo obilo ljudstva od blizu in daleč v spremstvu

obeh domačih gg. duhovnikov. Tukajšnji mešani pevski zbor je zapel žalostinke na pokopališču. Rajna mamička je vzgajala vseh sedem otrok v pravem krščanskem in narodnem duhu, svojemu možu pa je bila zmiraj zvesta in udana soproga. »Slovenski Gospodar« je že desetletja priljubljen gost te hiše, katerega se je rajna vselej razveselila in rada čitala, zato tudi zasluži, da se ji na tem mestu postavi skromen spomenik. Vrli ter težko prizadeti rodbini izrekamo naše sožalje, rajno mater pa priporočamo v blag spomin in molitev. Naj ji bo zemljica lahka!

Volite župana in svetovalcev pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Za župana je bil izvoljen dne 26. oktobra naš vrli pristaš Franc Beranič. Za podžupana in občinske svetovalce pa samo pristaši SLS. Po triletnem samostojnem vladanju so pri teh volitvah samostojni generali pogoreli, čeravno so si z vso silo prizadevali, priti do stolčka. Ljudstvo je izprevidelo in samostojnim je odklenalo za vedno.

Društvo državnih cestarjev SHS za Slovenijo, Celje, priredi v Murski Soboti v nedeljo, dne 2. novembra t. l., ob devetih dopoldne v gostilni g. Flisarja v Slov. ulici sestanek vseh drž. cestarjev Prekmurja.

Kapucini v Ptujju. V bližini cerkve sv. Ožbalta v Ptujju je vojaško skladišče, ki je bilo nekaj (pred 138 leti) še samostan oo. kapucinov. Kapucini so prišli v Ptuj pod cesarjem Ferdinandom II. leta 1615. Poklicani so bili, da bi cesarju pomagali zatreti luteranstvo, ki se je takrat močno razširilo po mestu in po celi okolici. Kapucini so se z vso vneto poprijeli svojega misijonskega dela v Ptujju, neumorno so delali na prižnici in v spovednici in komaj 15 let po njihovem prihodu v Ptuj, leta 1630, so prejeli od cesarja javno zahvalo, v kateri se je povdarjalo, da so s svojim neumornim delovanjem na prižnici in v spovednici zadušili krivo vero v mestu in okolici. Ni čuda, da je ljudstvo glasno plakalo, ko so morali kapucini pod cesarjem Jožefom II. dne 6. III. 1786 zapustiti Ptuj; tako zelo so spoštovali in ljubili kapucine. — Med tem časom, odkar so morali kapucini zapustiti Ptuj in do danes se je veliko delalo na to, da bi kapucini dobili nazaj svoj samostan v Ptujju; koliko je storila višja cerkvena oblast, koliko redovni predstojniki, a do danes vse brez uspeha. Pa božja previdnost je hotela, da so dobili kapucini v Ptujju v bližini cerkve sv. Ožbalta neko večjo hišo v svojo last; s tem se je odprla pot kapucinom, da se spet po 138 letih povrnejo nazaj v ptujski okraj, kjer so že nekaj delovali. Naselili se bodo v Ptujju in sicer letos meseca novembra. Sam prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin jih bo slovesno vpeljal v nedeljo, dne 9. novembra 1924. Začetek svečanosti bo ob 9. uri dopoldne; najprej blagoslovljenje, potem pridiga in slovesna sv. maša. Pridigo in slovesno sv. mašo bo opravil prevzvišeni knezoškof sam. S to svečanostjo bo prevzvišeni vpeljal kapucine zopet v Ptuj in s tem dnem se začne njihovo delovanje v Ptujju. Dal jim Bog svoj obilni blagoslov, da bodo zamogli med našim dobrim ljudstvom, ki se jih že veseli, tako neumorno in tako uspešno delovati v čast božjo in blagor vernikov, kakor nekaj njihovi predniki. Dobro došli!

Shod naše stranke v Ormožu. Zadnje nedeljo, dne 26. oktobra, se je vršil pri nas zelo lepo obiskan shod SLS, ki je bil obenem občni zbor naše krajevne (farne) organizacije za Ormož mesto in okolico. Poročala sta poslanec B e d j a n i č in tajnik Krajnc. Izvoljen je bil za leto 1925 odbor, izvršilni odbor ter dva preglednika. Izvršilni odbor tvorijo gg.: Peter Zadravec iz Ormoža kot načelnik, Matjaž Masten iz Pušincev kot podnačelnik, Drago Hrabar iz Ormoža kot tajnik, Matija Vajda na Lentki kot blagajnik, Franc Šef s Hardeka kot tiskovni referent. Na shodu je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri zborovalci odobravajo taktiko Jugoslovanskega kluba ter izražajo posebno voditelju dr. Korošcu popolno zaupanje in zahvalo. Ob enem pa v tej resoluciji ostro grajajo Radičevo nepremišljeno govorjenje, ki je s svojim jezikom že drugič podrl, kar so naši poslanci s težkim naporom zgradili.

Delo se naj odda domačinom, pa ne tujcem! Od Sv. Bolfenka pri Središču poročajo: Ormoški okrajni zastop, oziroma njega gerent g. Ludovik Kuharič, veletrgovec v Ormožu, bo pustil graditi del okrajne ceste čez bolfensko faro. Vse bodo morali plačati davkoplačevalci ormoškega okraja. Čuje se, da se hoče dati delo Rusom. Ne razumemo tega, da se to delo ne da domačinom, ki so sedaj brez dela, ampak Wranglovcem, ki so ravnokar dokončali delo pri železniški progi Murska Sobotna—Ljutomer—Ormož. Nikdar ni bilo toliko ropov in tatvin, kakor ta čas, ko so delali železniško progo Rusi. Naj gredo, odkoder so prišli! V naših občinah pa naj zaslužijo naši domači ljudje. Imamo Ruse kot severne brate radi, pa če jih hoče vlada hraniti, naj jih hrani na svoje stroške, ne pa na naše. Ormoški okrajni zastop naj da delo tukajšnjim ubogim viničarjem in sploh samo domačinom!

Nevaren cestni ropar. Nevaren in doslej še neodkrit cestni ropar se je pojavil krog Braslovč ter Gomilkega. Doslej je oropal po noči na cesti braslovčega posestnika Resarja in sicer mu je ugrabil 2500 dinarjev. Pri Gomilskem se je lotil na isti način kot pri Braslovčah mesarja Turnšeka, a ta mu je k sreči srečno odnesel pete.

Za župana v Celju je bil minulo soboto 25. t. m. izvoljen prejšnji župan dr. Hrašovec. Podžupan je narodni socialist Dragotin Gobec.

Izjava in poziv. Ker si je nek dopisnik dovolil v svojem dopisu »Iz Šoštanj«, razglašen v »Taboru« dne 24. avgusta t. l., razširjati laži in hujskanja, sem mu dolžen sledeče odgovoriti: 1. Pri prvi seji novega občinskega odbora, katerega je bila dne 26. X. t. l., sem pozval vse navzoče, naj vsak od njih z »da« ali »ne« javno prizna, ali sem sploh s katerim pred občinsko volitvijo glede iste govoril, še manj pa da bi bil koga nahujskal. Vsi so javno z »ne« odgovorili. 2. Ker so župan kot svetovalci možje SLS, sem jih pozval, naj se javi, kdo izmed svetovalcev

je baje od JDS. Zopet so vsi javno z »ne« odgovorili. Da si isti dopisnik v bodoče ne bode dovolil razširjati ponovne laži in obrekovanja po časopisih, ga s tem javno pozivljam, da v roku 30 dni vsebino svojega dopisa z dokaznimi podkrepi, ali pa javno prikladi, sicer ga imenujem podlega lažnjivca in obrekovalca. — Šoštanj, dne 27. X. 1924. — Marko Novak.

Izjava od Sv. Tomaža pri Ormožu. Tajništvo demokratske stranke v Mariboru je poslalo meni in tudi drugim somišljenikom SLS pri Sv. Tomažu vprašanja, kdo bi bil pri prihodnjih volitvah za čuvarja demokratske skrinjice na našem volišču. Kakor je videti, me tajništvo demokratske stranke smatra za svojega pristaša, pa se v tem temeljito moti. Izjavljam, da sem bil in ostanem vedno zaveden pristaš Slovenske ljudske stranke in si prepovedujem, da bi me demokratska ali katerakoli druga nasprotna stranka štela za svojega. — Rucmanci pri Sv. Tomažu, dne 26. oktobra 1924. — Franc Kostašev, posestnik.

Občinski uradi! Pozor! Letos je toča v mnogih občinah napravila veliko škodo. Poškodovanci so gotovo prosili za odpis davka. Kdor pa hoče imeti radi toče davke odpisan, mora do konca leta predložiti davčni oblist izkaz, koliko je vsled toče odpadlo pridelkov na celotnem zemljišču. Take izkaze zahteva davčna oblast, drugače ne odpiše davka. Izkaz je zelo obširen in obsega štiri strani. Teh izkazov dosedaj ni bilo nikjer dobiti. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru bi bila pripravljena tiskati to tiskovino, ako se oglasi za njo dovolj odjemalcev. En komad te tiskovine bi stal s poštnino vred 2 D. Na eni tiskovini je prostor za osem oškodovancev. Občinski uradi se vabijo, da vsaj do 10. novembra t. l. sporočijo Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, koliko izvodov te tiskovine si naročijo, da potem tiskarna ve tiskati zadostno število. Priporoča se jim obenem, da si naročijo te tiskovine tudi še za prihodnja leta, ker prihodnje leto se tiskovina ne bo dobila. Ako se ne oglasi naročnikov vsaj za 1000 komadov te tiskovine, je tiskarna ne bode tiskala, ker so stroški preveliki.

Žepni koledar Jugoslovanske Kmetijske zveze za 1925 je najpripravljeniji koledar za vsakdanjo uporabo našim kmetijskim gospodarjem. Vezava močna, oblika zelo prikladna, cena samo 10 dinarjev. Ima pripravo za svinčnik in za malo šrambo denarja. Poleg poštnih določb in seznama kolkovnih pristojbin prinaša razne tabele, ki jih rabi kmetovalec pri živinoreji in pri lesu. Dalje 14 člankov iz kmetijstva, živinoreje, sadjarstva in sicer: Stanje živinoreje v naši državi, Mlekarstvo bodočnosti Slovenije, Zakaj ne pridelujete?, Krmljenje kokoši, Gnojišče in gnojnična jama, Razkuževanje semenja, Najhujši sadni škodljivci, Dobičkanosna svinjereja, Vrt pri hiši, Zdravljenje domačih živali, Pravila za pomoč pri porodih domačih živali, Zakonite določbe glede jamstva pri kupcih z živino, Pridelovanje krme in Gospodinjstvo žolstvo v Sloveniji. Potem prinaša tudi poročilo načelnštva Jugoslov. kmetijske zveze, članek Prva pomoč ponesrečenim ljudem, Seznam sejmov v Sloveniji in zapisnik za dohodke in izdatke ter druge beležke. Krajevne organizacije SLS naročajo koledarčke pri tajništvu SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, posamezniki pa pri Knjigarni tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Knjižnica Društva kateheta je za silo urejena ter poseduje marsikaj dobrega. Novejših del pač primanjkuje. Ako bi kateri izmed vlč. gospodov lahko odstopil kaj »modernega«, n. pr. Försterjeva dela, kak letnik raznih pedagoških in katehetskkih revij, bi storil veliko dobroto razvijajočemu se društvu. Naj torej gospodje blagovolijo pregledati svoje knjižnice, da pomagajo pomnožiti katehetsko z dobrimi knjigami.

Dejanje sv. Detinstva. Rokopisi za »Vestnik« so gotovi in čakajo na tisk. Zato se vsi vlč. gospodje uljudno prosijo, da takoj pošljejo število članov in nabrane doneske vodstvu Misijonske zveze v Maribor z izrecno pripombo, da je znesek za Dejanje sv. Detinstva. Čeravno smo šele začetniki, vendar mora biti naša škofija častno zastopana. Dobro bi bilo, ako bi vlč. gospodje tudi sporočili, koliko izvodov »Vestnika« bi radi imeli. Po pravilu dobi 12 članov po en izvod. Nekaj dela, truda in skrbi, toda Gospod bo vse bogato povrnil.

Dar Dijaški kuhinji. Na sedmini po umrli Geri Drnovički pri Sv. Andražu v Slov. goricah se je nabralo za Dijaško kuhinjo v Mariboru 305 dinarjev. Prisrčna hvala!

Protin ozdravite najlažje, ako pijete Radensko vodo!

Dopisi.

Št. Ilj v Slov. gor. Od strani merodajnih krogov se je pričelo pri nas razmišljati ter že tudi posvetovati, kako bi naj dobil Št. Ilj in vsi obmejni kraji v Maribora falko elektriko. V ta namen se bo v obmejnih krajih osnovala posebna zadruga, ki bi jamčila mariborskemu mestnemu električnemu podjetju za poravnavo stroškov. Cela električna napeljava že ne bi stala ravno tako veliko, ker gre že glavni vod iz Maribora ven po Lajterspergu v Dervuševsko opekarno. Veliko bi sicer stali razni transformatorji, a stroški bi se odplačevali počasi in bi vendar naši obmejni slovenski kraji Nemcem lahko dokazali z elektrifikacijo, da so postali pod Jugoslavijo kulturnejši in v gospodarskem oziru naprednejši nego so bili pod rajno Avstrijo. Zanimanje za napeljavo falkse elektrike v naše obmejne kraje je veliko in je upati, da se bo cel nameravani načrt elektrifikacije tudi uresničil. Ko bo pri nas ob meji enkrat samo par večjih posestnikov okusilo blagodejnost električne razsvetljave in še prav posebno pa njeno pred-

most ter dobičkanost v gospodarskem oziru, si jo bo dal napeljati vsak, ki je le količjak za napredek. Glede izvršitve elektrifikacije severnoobmejnih krajev bo prišlo še to zimo do končoveljavnih zaključkov.

Svečina. Zadnjič je poročal »Slov. Gospodar«, da je požar uničil graščinske shrambe za seno in za slamo. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, znaša gotovih 500.000 din., a resnična zavarovalnina ravno za to poslopje znaša v primeri s škodo le malenkost. Časopisje je poročalo o tem velikem požaru, a nikdo ni zaupal javnosti, kako je pravzaprav nastal ta ogromni požar. Uprava graščine je odpustila iz službe hlapca, ki si je šel iskat drugega za služka nekam po Svečini. Našel je gospodarja, ki je bil pripravljen ga vzeti v službo in ta mu je po sklenjeni pogodbi kot običajno dal piti in ob slovesu še cigaro. Hlapec se je poslovil pri novem gospodarju in odšel z gorečo cigaro nazaj na graščinsko gospodarsko poslopje spat. Legel je v seno, a predno je zaspal, je odložil gorečo cigaro na desko. Cigara je užgala desko, deska seno in — izbruhnil je požar. Lahkomiselni hlapec se je takoj, ko se je užgalo seno krog njega, zbudil. Bil je menda vinjen in takoj po ognju vzbujen iz trdega spanja se je tako prestrašil, da je, mesto da bi bil poteptal gorečo seno in klical na pomoč — odbežal z nočišča in se nekam skrnil. Na kako uspešno gašenje pozneje ni bilo niti misliti. Toliko še o tem svečinskem požaru, da bodo naši sosedje znali, kako je nastal ta usodepolni požar.

Brezno ob Dravi. Z veseljem pozdravljamo mi Brezenci odkritje spomenika našemu nezabnemu a žali bog ponesrečenemu g. župniku Volčiču. Pozdravili bi še pa tudi skromno zbirko, kako bi se poleg spomenika g. Volčiču nabralo še toliko, da bi se skalo v Dravi, kjer se je razbil čoln in kjer so padli v valove Drave 4 duhovniki ter utonili, postavil kak priprost železni križ kot spomin na ono, za celo Dravsko dolino nezabno nesrečo. Tako železno znamenje bi stalo v opomin in svarilo: varuj se dravskih valov v pozni — temni noči. — Upamo, da bo prišlo do tega, da se bodo našla darežljiva srca, ki bodo radevolje darovala prispevke za skromen spomenik vsem duhovniškim žrtvam v oni usodepolni noči. — Pri nas na Breznu se ne govori samo o odkritju spomenika g. Volčiču, ampak tudi o vplomu v konzum. Neznani vlomilci so vdrli skozi okno v trgovino konzuma pri cerkvi in odnesli nekaj bal sukna. Po drugod se sicer dogajajo vlomi ter tatvine dnevno, ampak pri nas je nepoštenost človeške roke na veliko ter na debelo nekaj bolj redkega in radi tega so ljudje razburjeni tudi radi vploma v konzum.

Sv. Bolfenk na Kogu. Odprto pismo na naslov g. Iv. Tomažiča, predsednika kmetijske podružnice Sv. Bolfenk pri Središču V nedeljo, dne 19. X. 1924, ste na občnem zboru kmetijske podružnice pristaše SLS pozdravili z besedami, da nas je prišlo preveč. Potem pa ste prečitali neko okrožnico, ki ste jo dobili po Vaši izjavi od vrhovnega vodstva svoje stranke. Slučajno vem, da ste pristaš SKS stranke. V okrožnici so izrazili: »Klerikalci . . . krađe . . . lažejo — odirajo — goljufajo itd.« Sami pa ste govorili, da nekateri pristaši SLS niso vplačali članarine, češ, da so vam trije to pravili, ki ste jih prejšnji dan (18. X. ?) srečali. Na moj poziv, da mi to dokažete, in potem priznam neveljavnost imenika članov, ki ste ga prečeli od Kmetijske družbe, oziroma njenega vladnega komisarja dr. Evg. Jarca, mi niste prinesli dokaza, ampak ste samo trdili, da lahko dokažete. Ker je bilo nas pristašev SLS 36 po številu, in ker tudi jaz pripadam tej stranki, sem tudi jaz užaljen. Na podlagi teh dejstev Vas pozivljam, da z imenom imenujete, kdo je ropal, kradel, lagal itd. od pristašev SLS. Nadalje imena onih, ki ste jih srečali prejšnji dan, ki dobivajo »Kmetovalca«, ne da bi ga plačali, in imena tistih, ki so ga za nje plačali. Zakaj »Kmetovalec« je plačan, če ne bi bil, bi ga ne dobivali. Ako tega ne storite, vam v javnosti pritisnem na čelo pečat lažnjivca in obrekovalca. — Fr. Planinc, župnik.

Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 19. X. se je tudi tukaj kakor vsepovsod vršil občni zbor kmetijske podružnice in sicer v prostorih gostilne Jakoba Zabavnika v Jastrebcih. Naših pristašev se je zbrala tolika množica, da so videli slabostojni, da morajo podleči. Znani atek Tomažič je torej takoj pri otvoritvi izrekel, da jih je prišlo preveč. Namesto da bi se držal navodil, ki jih je dobil z dopisom od Kmetijske družbe, oziroma njenega komisarja g. Evgena Jarca, to je da se izvoli ves nov odbor in dva delegata, je v prvi vrsti prečital najnesramnejši pamflet na naše pristaše. V tem slabostojnem pamfletu se očita našim pristaštem, kakor: klerikalci ropajo, šuntajo, podkupujejo in še več drugih-nesramnih dejanj. Mislijo menda, da delajo naši ljudje tako kakor slabostojni generali. Dalje je prečital atek svoj imenik članov kmetijske podružnice ter na poziv naših članov SLS ni dal veljati, da se voli po imeniku onih, ki so plačali članarino do 31. III. 1924. Ker bi bilo lahko prišlo do pretepa, so se člani SLS odstranili in priredili izvanredni občni zbor v prostorih Kmetijske posojilnice in hranilnice. Ta občni zbor se je vršil pod predsedstvom najstarejšega člana Jakoba Govediča. Soglasno so bili izvoljeni samo pristaši SLS.

Sv. Bolfenk pri Središču. Dvakrat sfrčani atek. Kakor smo poročali na drugem mestu, so pristaši SLS zaradi nesramnega nastopa načelnika Ivana Tomažiča zapustili občni zbor Kmetijske podružnice. Ivan Tomažič je pokazal z nogo odhajajočim brco v . . . Zmagoslavno se je nasmejal: »Hodite z Bogom!« S svojimi pristaši nadaljuje volitev delegata, za katerega kandidira sam, pa glej ga, glasovnice se glasijo na ime: Joško Kolarič. Tomažičevih je premalo, atek je sfrčal na Vitan. Ljubljane pa ne bode videl. Joško Kolarič se je nasmejal in obsedel v Jastrebcih. Ljubljana pa je še daleč. Bravo!

Jastrebc pri Sv. Bolfenku pri Središču. Ivanu Tomažiču, sedajnemu občinskemu predstojniku na Vitanu, je pokoljni »Štajerc« izpil vse možgane ter mu napolnil praz-



no lobanjo z gnojnico neznosnega smradu, katero je bruhal dne 19. X. 1924 v Jastrebcih na občnem zboru kmetijske podružnice v gostilni Jakoba Zabavnika iz svojih umazanih ust na pristaše SLS brez vsakega vzroka. Nisem sicer pristaš SLS, a tako prostaštvo kar najodločneje obsojam.

Stanetinci—Sv. Bolfenk pri Središču. Ker sem imel različnih opravkov po župniji Sv. Bolfenk pri Središču, sem se mimogrede okoli 10. ure pokrepčal v gostilni pri Jakobu Zabavniku v Jastrebcih. Z neke sobe primaha preklinjajoč nek mož vitke postave, gleda v strop, kakor bi hotel marsa požreti ter reče: »Kaj pa se vmešavajo ti prokleti madžaroni vmes?« Smatral sem, da se to mene tiče. Mirno odidem ter povprašujem, kdo bi bil mož z zlatim cvikarjem; zvedel sem njegov naslov. Povabim ga; naj pride v Stanetince, tam mu bom povedal čisto tiho na uho, kdo da je madžaron, kdo je puhli štajercijanec. Torej na svidenje, vitenski atek! — Radičevac iz Stanetinc.

St. Jošt na Kozjaku. Na žegnansko nedeljo, dne 19. t. m., ob priliki 40letnice naše farne cerkve smo obhajali lepo slovesnost. Skozi štiri leta trajajoča konkurenčna popravila pri cerkvenih in nadarbinskih poslopih so se srečno dovršila. Dosegla so skupno svoto 36.000 din., ki je deloma že izplačana, deloma pa se bo po dovršeni kolavdaciji. Vsa druga popravila za zunanjo in notranjo lepoto hiše božje in štirih kapelic pa znašajo 45.000 din. Vsem tem delom smo ob prvi obletnici dobave zvonov postavili krono z novo stolpno uro, ki se je danes slovesno blagoslovila. Napravil jo je g. Martin Jesenek, urar v Šmarju pri Jelšah, za ceno 5500 din. Vsa dela torej znašajo skupaj za tako majhno, hribovito župnijo precej častno svoto 86.500 din. ali 346.000 kron. Da bi bilo vse le Bogu v čast. On pa naj nagradi požrtvovalne farane s tem, da jim pošilja vedno dobrih duhovnikov, vse žrtve pa ob svojem času povrne s tisočermi obrestmi.

Gospodarske vesti.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš ima svoj toletni občni zbor v nedeljo, dne 2. novembra, v dvorani okrajnega zastopa. Začetek ob devetih.

Cene letošnjemu vinskemu moštu v Slov. goricah. Cene letošnjemu slovenjgoriškemu vinskemu moštu se gibljejo med 24—26 K 1 l. Posebno sortiran mošt, ki mora biti že prvovrstne kakovosti, se plačuje od 30 K naprej. »Slovenec« je krivo poročal, ko je beležil, da prodajajo mošt v Slov. goricah po 52 K. Lansko leto so bile cene moštu v Slov. goricah ob ravno tem času 16—17—18 K 1 l.

Tržni dan v Mariboru dne 25. oktobra 1924. Trg je bil vključ deževnemu vremenu dobro preskrbljen in obiskan. Kupcev je bilo mnogo in posebno Koroška cesta je bila napolnjena, čeravno je bila kakor po navadi o takem vremenu, zelo blatna. Cene so bile sledeče: Slaninariji, ki so pripeljali 33 vozov na trg, so prodajali svinjino po 30 do 40 din., slanino po 35 in drob po 20 din. 1 kg; domači mesarji pa govedino po 23 do 25 din., teletino po 25 do 30 din., svinjino po 30 do 32.50 din. in jag-njetino po 20 din. Klobase so bile po 30 do 50 din., prekajeno meso po 45 din., slanina po 35 do 45 din., loj po 15 din., pljuča po 10 in drob po 8 do 15 din. To pot je prodajal tudi trgovec Roy murske ribe po 20 din 1 kg. Perutnine je bilo okoli 50 komadov in se je prodajala: kokoši po 20 do 90 din., race po 50 do 90 din., gosi po 80 do 100 din., purani po 60 do 120 din. komad. Domači zajci po 7.50 do 40 din. komad. — Krompir, sadje, zelenjava in druga živila: Kmetje so pripeljali 80 vozov in so prodajali krompir še vedno po 10 din. mernik (7½ kg), čebulo po 2 do 5 din. venec, zelje po 1 do 3 din. glava, solata po 25 para do 1.25 din. komad, luščeni fižol po 3 do 4 din. liter, kisló zelje po 4 din., kislá repa po 2 din., maslo po 45 din., kuhano po 54 din. 1 kg, mleko po 3 din., bučno olje po 33 do 34 din. liter, jabolka po 1.25 do 4 din., hruške po 3 do 10 din., grozdje po 8 do 15 din., breskve po 6 do 10 din., 1 kg, kostanj po 2 do 2.50 din., pečeni po 6 din. liter. — Lončene robe je bilo tudi to pot malo po 50 para do 300 din. komad. Lesene robe je bilo tudi manj kot pretečni teden. Prodajala se je po 2.50 do 100 din., pletene košare pa po 15 do 30 din. komad. — Koruzna slama je bila dražja in sicer vreča po 21.50 do 25 din. — V sredo, dne 22. t. m. in v soboto, dne 25 t. m., se je pripeljalo vsakokrat samo po en voz sena, katero se je prodajalo po 75 din. za 100 kg.

Živinski sejem v Mariboru dne 28. oktobra 1924. — Kmetje so prignali 13 konj, 4 bike, 71 volov, 312 krat in 11 telic, skupaj tedaj 411 komadov. Cene so bile za 1 kg žive teže: debelim volom 12.25 do 13.50 D, poldebelim volom 11.50 do 12.25, plemenskim volom 10.25 do 11.25,

bikov za klanje 8.75 do 12.75, klavnim kravam debelim 11.25 do 12.50, plemenskim kravam 10 do 11, kravam za klobasarje 6.50 do 8, molznim kravam 8 do 11.25, brejim kravam 8 do 11.25, mladi živini 12.25 do 13.50. — Cene mesu: volovskemu mesu I. 25 do 27, II. 22 do 24, bikovemu ali kravjemu 20 do 21.50, telečjemu I. 27 do 30, II. 21 do 25, svinjskemu 25 do 35 dinarjev za 1 kg. — Sejem je bil dobro obiskan, pa tudi prodalo se je precej živine, ker so cene od preteklega tedna precej padle. Ob tej priliki pa navajamo sledeče: Večkrat se je že opazilo, da nekateri kmetje privezavajo živino k železni ograji na tako kratko vrv, da se živinče z glavo ganiti ne more in tako mora ostati po celo uro, včasih še celo več, po dve in tri ure. Kaj bi kmet, rekel če bi se nje-ga tako privezalo in ga pustilo samo eno uro v takem stanju.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 24. t. m. se je pripeljalo 481 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 75 do 137 din., 7—9 tednov stari 200 do 250 din., 3 do 4 mesece stari 300 do 450 din., 5 do 7 mesecev stari 700 do 750 din., 8 do 10 mesecev stari 875 do 1050 din., 1 leto stari 1500 do 1900 din., 1 kg žive teže 15 do 20 din., 1 kg mrtve teže 22.50 do 27.50 din., 1 koza 175 do 225 din.

Poročilo iz zagrebškega tedenskega sejma. Zadnji tedenski sejem v Zagrebu je bil zelo dobro obiskan. Tržišče je bilo natrpano z govedo, konji, senom in raznimi poljskimi pridelki. Domačih volov je bilo sicer primeroma malo prignanih, pač pa zelo veliko krav in telic. Goveja živina se je kupovala za Italijo. Cene volom so bile sledeče: I razred 13.50 do 14.50 din., II 12.50 do 13 din. (minulo sredo 12.50 do 14 din.), III 11 do 12 din. (minulo sredo 10 do 11 din.), telice I 13 do 13.50 din. (minulo sredo 12 do 13.50 din.), II 11.50 do 12.50 (11.50 do 12 din.), junci I 13.50 do 14.50 din. (14 do 15 din.), II 12 do 13 din. (13.50 do 14 din.), krave I 12 do 13 din. (12 do 13 din.), II 10 do 11.50 din. (11 do 11.50 din.), III 8 do 9 din. (7.50 do 8.50 din.), biki 11 do 13 din. za 1 kg žive teže. Bosansko živino so kupovali le malo za domačo potrebo, največ pa za Gradec in Dunaj. Plačevali so bosanske vole po 13 do 14 din. (zadnje sredo po 14 do 15 din.), bosanske vole II. vrste 10 do 11 din., III po 8 do 9 din. Boljše bosanske krave so bile po 9 do 10 din., slabše po 6 do 7 din., telice po 7 do 11 din. za 1 kg žive teže. Domačih telet je bilo zelo veliko prignanih, a za izvoz se tokrat to blago ni kupovalo. Cene so bile 17.50 do 20 din. (zadnji teden po 18 do 21.50 din.). Na sejmu so bile tudi sremske svinje, a cene svinjam so padle. Domačih svinj je bilo sicer veliko, a pitanih pa prav nič. Odojkov se je pokupilo v razne svrhe zelo veliko za Bosno. Prasce do enega leta so plačevali po 17 do 23 din., prasce nad 1 letom po 17 do 20 din., navadne ne debele svinje po 17 do 20 din., sremske svinje po 23 do 24 din. 1 kg žive teže. Svinjske cene so napram prejšnjemu tednu padle za 1 dinar pri kg. Zelo mnogo je bilo na sejmu konj. Kupci so kupovali mlade konje za Slovenijo in Italijo. Mladi konji so se plačevali po 5 do 9000 din. komad. Konji za klanje so se gibali v ceni med 3 in 5 din. 1 kg žive teže, Sena so pripeljali seljaki mnogo, a le malo se je povpraševalo po njem. Prvovrstno seno so plačevali po 100 do 113 din. (zadnje sredo po 100 do 137 din.), II po 88 do 100 din. (zadnje sredo po 75 do 100 din.), prešano po 120 do 140 din. (zadnje sredo po 100 do 125 din.), detelja in otava sta bili po 125 do 150 din., slama po 100 do 125 din. 1 meterski stot. Za velik voz bukovih in gabrovih že kalanih drv so zahtevali 400 do 450 din., za mali voz 120 do 175 din.

Dunajski živinski sejem (dne 23. oktobra 1524). Goveda: Dogon 755 glav. Voli vseh kakovosti za 500 aK cenejši pri kilogramu žive teže, kakor v pondeljek. Biki, krave in slaba živina nespremenjeni. Notirajo za kilogram žive teže v tisočih aK: voli 13 do 20, biki 14 do 17.50, krave 13.70 do 17, bivoli 13, slaba živina 6 do 12.50. Svinje: Dogon 2479 glav. Cene so oslabele: debelim svinjam za 500 do 1000 aK, mesnim za 1500 do 2000 aK pri kg žive teže.

Čebelarški shodi. Čebelarška podružnica Breg-Ptuj priredi poučni shod s predavanjem dne 9. novembra t. l. ob dveh popoldne v šoli. — Čebelarška podružnica Sv. Lovrenc v Slov. gor. priredi čebelarški shod, občni zbor in predavanje dne 16. novembra ob osmih zjutraj v šoli. — Sredstva za potovalni pouk so dandanes jako pičila, zato bodo čebelarški shodi precej redki; vsled tega je nujno priporočati, da se čebelarji za poučne shode zanimajo in se jih v obilnem številu udeležujejo. Posebna hvala gre velikemu županstvu mariborske oblasti, oddelku za kmetijstvo, da posveča vrlo zanimanje za čebelarstvo ter v ta namen po možnosti poklanja od časa do časa razpoložljiva sredstva.

ZITNI TRG.

V žitni trgovini je položaj vedno neizpremenjen. Trguje se v večini z umetno posušeno koruzo, ki se izvažava v Avstrijo in na Čehoslovaško. Živahno je tudi povpraševanje po belem fižolu, katerega kupuje v glavnem Italija, potem pa tudi Francija in severne države: Nemčija, Danska, Norveška in Švedska. — Na inozemskih žitnih trgih je položaj po večini nepovoljen. V Kanadi so mlatili v slabem vremenu (mlatev se vrši tam na prostem na polju) ter je radi tega novo žito vlažno ter nesposobno za promet. V Združenih državah Severne Amerike se je žito znatno podražilo. Vendar je temu vzrok najbrž manevr demokratske stranke. V Združenih državah Severne Amerike se bodo namreč vršile volitve državnega predsednika. Da pridobi poljedelce na svojo stran, je demokratska stranka, v kateri se nahajajo mogočni velekapitalisti, povzročila dviganje žitnih cen. — V Argentini se

novе setve razvijajo izredno dobro. — V Avstraliji je žetev končana ter je izpadla zadovoljivo.

Pri nas vpliva na žitne cene neprestano skakanje dinarjeve vrednosti na inozemskih borzah. — Za pšenično vlada malo zanimanje; v Bački se prodaja po 365 do 375 din., dočim je v Sremu za 10 din. cenejša. — Največ se prodaja koruze. Inozemstvo kupuje novo, umetno posušeno koruzo, ki se prodaja po 240 do 250 din. Koruzi v klasju je cena nekaj padla, prodaja se sedaj po 110 do 115 din. Zaloge stare koruze so neznatne, prodaja se sedaj po 270 do 275 din. — Moka se izvažava v neznatni meri; za izvoz pridejo v poštev samo bele vrste, dočim se krušna moka prodaja samo vojaštvu in drugim domačim konzumentom. Belim vrstam je cena precej poskočila. Nularica se prodaja po 560 do 590 din. — Fižol se kupuje za izvoz. V poštev pridejo samo bele vrste, ker se pisani ne izvažava. Postavljen na mejo in zacarinen se prodaja po 530 do 550 din., na tovorni postaji mu je cena 450 do 460 din. Pisani fižol se prodaja po 300 do 320 dinarjev.

Na Dunaju se prodaja jugoslovanska pšenica po 4500 do 4600, madžarska po 4700 do 4800, domača pa po 4250 do 4350 avstrijskih kron za 1 kg.

V Sloveniji se prodaja domača pšenica po 385 din., bačka par. Ljubljana 435, koruzna bačka par. Ljubljana 335 oves bački par. Ljubljana 325, laneno seme par. Ljubljana 680, pšenična moka bačka št. 0 bas. fko Ljubljana 620, pšenična moka domača št. 0 bas. fko Ljubljana 605, krompir beli fko Jesenice 120. — Stročnice, sadje: Fižol ribničan očiščen b/n fko Postojna trans. 590, fižol, ribničan orig. fko Ljubljana 475, fižol prepeličar očiščen b/n fko Postojna trans 575, fižol prepeličar, orig. fko Ljubljana 470, fižol mandolon orig. fko Ljubljana 350, fižol rujavi orig. fko Ljubljana 400 din za 100 kg.

Hmelj. XXIX. poročilo Hmeljarskega društva. Zatec, CSR, 23. X. 1924. Pri mirnem prometu je povpraševanje stanovito pri popolnoma nespremenjenih cenah. Dnevno se prodaja 100 do 200 centov srednje kvalitete po 2600 do 2800 čK za 50 kg. Vsa zaloga tukajšnjega hmelja znaša še kakih 25.000 stotov in sicer 15.000 stotov v rokah producentov in 10.000 stotov v rokah kupcev. Konečno razpoloženje in cene zelo čvrste, zadnje stabilizirane in popolnoma nespremenjene. (»Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitung.« — Nürnberg, 25. X. 1924. Prodanih 80 bal, malo veselja do kupčije, cene tlačene. Legiš.

Zagrebski lesni trg. (Poročilo od 20. oktobra 1924). Kljub dvignjenju in porasti dinarja je vendar lesna trgovina po Hrvatskem in v Slavoniji precej čvrsta in dobra. Hrastov rezan les je zelo iskan. Po hrastovem lesnem blagu povprašuje tudi Nemčija. Velike količine desk in stavbenega lesa kupuje Francija za pozidavo v svetovni vojni porušeni ter razdejanih stavb. Iz Hrvatske se izvažajo pred vsem hrastove doge za sode. Akoravno skušata Avstrija ter Rumunija na lesnem trgu precej konkurirati in to pred vsem z ozirom na lesne potrebe v Italiji, vendar le izvažamo zelo veliko lesa iz naše države v Italijo. Cene lesu so v Italiji zadnji čas nekoliko poskočile in to radi tega, ker se drži dinar že dolga časa na prav znatni višini. Francoska industrija za izdelovanje pohištva porabi zelo veliko od drugod uvoženega lesa. V Franciji je pozidava porušeni poslopj tako napredovala, da se bo kmalu znižal uvoz lesa na Francosko. Od 23 tisoč razdejanih raznih objektov je zopet na novo pozidanih ter popravljenih 20 tisoč. Od 200 porušeni premogovnikov je prometu izročeni 145, od 740 tisoč razdejanih stanovanjskih stavb je 600 tisoč zopet popravljenih ter na novo pozidanih. Povpraševanje po našem lesu za kurjavo je zelo veliko. Trenutne lesne cene od postaje na Hrvatskem ali v Slavoniji so sledeče: Prvovrstni hrastov les v hlohjih je po 1500—2000 D, drugovrstni po 900—1100 dinarjev; hrastov les za funiranje po 3000—4000 D; neobzajmane hrastove deske po 3000—3800 D, posebno izbrane po 5300—5800 D. Hrastov les za sodarje po vedru 100—120 D. Hrastovi železniški pragi komad po 50—80 dinarjev. Bukov les v hlohjih 300—400 D. Rezan bukov les po 1300—1600 D 1 kubični meter. Jesenove neobzajmane deske so po 1500—1700 D. Bukov les za kurjavo 10.000 kg 2600—2900 D.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 67—68 D, francoski frank 3.60 D, čehoslovaška krona 2.05 D, italijanska lira 2.98 do 3 D, 100 avstrijskih kron 9 para. V Curihu znaša vrednost dinarja 7.50—7.60 centimov.

Kdor bo zidal, pozor! Kdor hoče zidati poslopje, katerokoli ter si pri zidanju želi prihraniti 25 odstot. na opeki, pesku, apnu in delu, naj se posluži novega načina zidanja z navadno zidno opeko, katera stanovanja so zdrava, suha, trpežna, po leti hladna, po zimi topla, naj piše po obširna, brezplačna pojasnila na naslov: Dragotin Korosec, stavbeno podjetje, Rečica ob Paki. (Za stroške priložiti 2 D.)

Razne novice.

Največje poslopje sveta — v Rimu. Milanski stavbenik Mario Palanti je bil skoraj dve desetletji v Južni Ameriki in je imel tam zelo velike uspehe. Sedaj je napravil načrt za velikansko stavbo v Rimu, ki naj prekosi vse, kar je dosedaj videl svet. 350 metrov bo zgradba visoka, 290 metrov široka, imela bo pa 80 nadstropij. Ljubljana je 300 m nad morjem, Šmarna gora pa 370 m nad Ljubljano. V poslopju bo anfitheater in navadno gledališče, 200 dvoran in 4500 sob. Galerija naokoli bo dolga pol kilometra, 80 dvigal bo oskrbelo notranji promet. Na vrhu velikega stolpa bo svetila močna luč, vidna daleč tja na morje. Mussolini je za to, da se stavba

zgradi, italijansko časopisje piše o načrtu zelo veliko. Samo nekaj jih straši: Tako poslopje je prilagojeno ameriškim življenjskim nazorom in spada le v kakšno ameriško mesto; kako bo vplivalo na notranji značaj Rima?

Živ pokopan. V okolici vasi Herrenhausen blizu Magdeburga na Nemškem je bil napaden od razbojnikov živinski prekupčevalec Stangenbein. Razbojniki so ga pobili na tla, ga oropali in nezvestnega odnesli na neko njivo, kjer so ga zagreblili v neko jamo, ki je bila pripravljena za shranitev repe čez zimo. Ko so prišli poljski delavci na njivo, so slučajno zapazili zasuto jamo, katero so začeli odkopavati in so pri tem našli nesrečnega Stangenbeina, ki je bil živ pokopan. Mož je bil sicer še pri življenju, vendar je kmalu podlegel težkim poškodbam, ki so mu jih prizadali razbojniki.

Gobavost v Skandinaviji. V Skandinaviji in na Finskem se je pojavila strašna bolezen gobavost. Na Švedskem so ugotovili zdravniki 40 slučajev, na Norveškem pa celo 150. Še večje je število na Finskem in tudi na Estonskem.

Gramofon v žepu telovnika. Neki ameriški inženir je napravil gramofon ki ima dosti prostora na srebrnem dolarskem novcu. Kljub majhnemu obsegu ga pa slišimo tri metre daleč. Zmiraj ga imaš lahko pri sebi, kakor žepno uro. Če ti je dolg čas, na primer v zdravnikovi čakalnici, na postaji, ali med železniško vožnjo, ga potegneš lahko iz žepa, naviješ in zabavaš sebe in okolico na tri metre naokoli. Če je okolici namreč taka zabava všeč.

Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšaje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kozmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 špeciialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špeciialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstot. doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elsatrg št. 341, Hrvatsko.

Somišljeniki inserirajte!

MALA OZVANILA.

Mizarski učenec iz poštene hiše priden in ubogljiv se sprejme v boljše mizarsko podjetje pod jako ugodnimi pogoji. Ponudbe na Jakob Pačko, mizarstvo, Budina—Ptuj. 1380

Sprejme se takoj močan fant, ki ima veselje do trgovine. v uk. V prvi vrsti mora biti dober računar in iz poštene hiše najrajši kmečkih starišev. Franc Kovačič, trg Vojnik. 1377 2

Dežnikarskega učenca sprejme takoj dežnikarna Jos. Vranjek, Celje, Kralja Petra cesta 25. Pogoji po dogovoru. Stanovanje in hrana v hiši. 1331 2

Sprejme se viničar s tremi delavskimi močmi. Vpraša se v trgovini, Zrinjski trg 6, Maribor. 1351 2

Sodarske pomočnike sprejme pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodarski mojster, Ljubljana, Kolesarjska ul. 18. 1321 4

Pekovski vajenec, močan in zdrav, se takoj sprejme v pekarno Andrej Marinc, Rogatec št. 11. 1339 2

Švajcer, oženjen, se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji pri grajščini Slivnica pri Mariboru.

Krasno posestvo, 36 oralov, arondirano, v pol ure od Maribora v Slov. gor., na glavni cesti, obstoječe iz hiš za gospodarja, za oskrbnika in viničarja, hlevov ter fundus instruktus se prodaja prostoročno. Pismane ponudbe na komisijski biro A. Reisman, Maribor, Vojnašniška ul. 6. 1370 2

Prada se posestvo, eno uro od rudnika in železniske postaje. Njive, travniki, vinograd, gozd, gospodarska poslopja. Redi se 3 govedi. Anton Zvar, Presladol p. Rajhenburg. 1375

Prada se posestvo v Ceršaku 9 oralov, sadonosnik, travnik, njiv 5 oralov, 4 orole gozda Ceršak 26, p. Sv. Ilij v Sl. g. 1382

Posestvo, obsegajoče 18 oralov, med tem 7 oralov lepega bukovega gozda, hišna in gospodarska poslopja, vse v dobrem stanu, se takoj ugodno prodaja. Poizve se pri Karolu Kniplič, posestniku, Svečane, p. Marija Snežna. 1384 3

Lepa, zidana hiša, 5 sob, vrt in sadonosnik, je na prodaj. — Cena 65.000 D. Stanovanje takoj prosto. Spodnje Hoče 46. 1381

Prada se posestvo ob okrajni cesti, 23 oralov, veliko zidano poslopje, hiša pripravna za gostilno ali drugo obrt. Več pove lastnik Jožef Narat, Zamarkova št. 11, Sv. Lenart v Sl. g. 1379

Malo posestvo blizu Maribora se prodaja Franc Haas, Rošpoh pri Mariboru. 1378

Posestvo ob cesti, 5 km od železnice, je zaradi družinskih razmer na prodaj. Hiša, vsa gospodarska poslopja, okroglo 20 oralov njiv, travnikov, vinograda in gozda, velik sadovnjak. Pojasnila daje dr. Srebr. Brežice. 1357 2

Posestvo »Scheibengrunde«, približno 20 oralov veliko, na Kozjaku, takozvana »straska hojba« z vinogradom in gozdom se prodaja. Vpraša se pri Karolu Swaty, št. Ilij v Sl. g. 1359 2

Hišo z hlevom, kolarnico, svinjakom, sadonosnikom in vrtom, 10 minut od postaje Orehova vas-Slivnica, prodaja pod ugodnimi pogoji Schneider, Devina, Sl. Bistrica. 1341 2

Prada se slikarska delavnica z inventarjem in obrtom Ceno pove Ivan Haas, Ptuj. 1354 3

Lepo majhno posestvo v bližini Maribora se poceni prodaja ali zamenja za les. Pojasnila daje Franc Vizovišek, Nova vas pri Mariboru, Vreclotova ulica 1.

Prada se dobroohranjen glasovir od Hoffmana Dunaj. Naslov v upravnistvu. 1368 3

„Herceg-Bosna“ deželni zavarovalni zavod priporoča za prevzemanje zavarovanj proti požaru, vlomskih tatvin, toči, lomstevila, zakoniti dolžnosti jamstva, nezgodam, prevozni škodi za blago, kakor tudi življenjskih zavarovanj, svojega novoimenovanega zastopnika za Maribor in okolico gosp. Franjo Pirca. Dokler se ne odpre lastna poslovalnica, se nahaja zastopstvo pri »Marstan«, Rotovški trg 1. Priporočiti cenj. zavarovanjem »Herceg-Bosna«, deželni zavarovalni zavod. 1387

Kučirvoz se poceni prodaja ali zamenja za les. M. Obrar, Maribor, Loška ulica 15. 1371 4

Suhe gobe kupi vsako množino kg po 250—300 K Tomo Veldin Središče ob Dravi. 1372

Bukovo oglje ter kostanjev les za tani, javorjev, gabrov, orehov, spluh vse vrste trdes kupuje ter prosi cenjene ponudbe Rudolf Dergan, trgovec, Laško 1362 3

V Narodnem domu v Mariboru pri novem gostilničarju Osetu je zopet zbirališče vseh Slovanov brez razlike strank. Prvovrstna hrana in pijače. Vsi časopisi. Sprejemajo se vsak dan novi abonenti na hrano. 1340 5

Sukno za moške in ženske obleke došlo. Dežniki od 80 D naprej. Velika izbira, najnižje cene v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1364

Kon. zastavljalnica v Mariboru.

Dne 12. decembra 1924, predpoldne ob 9. uri prične

zastavnostna licitacija

vrednostnic zastavnih listin št. 14745 do 17316 dragocenostnih zastav. listin št. 19780 do 22.573 ki niso najkasneje do 8. novembra 1924 prepisane ali dvignjene.

Dne 10. in 11. novembra je zavod za vsak strankin promet zaprt.



Gobe

orehe, rujavi, zeleni in beli fižol kupuje „GLIVA“ Ljubljana, Gosposvetska cesta 3, Wolfova ul. 12.



„DANICA“

(prej Mahorko)

dr. Z. N. Z.

MARIBOR

dobavlja

vsakovrstna umetna

gnojila

posebno superfosfat in kalijevo sol.

Zahtevajte cenik!



POZOR!

Dve novozidane hiše o okolici Maribora, v vsaki 2 sobi in 2 kuhinji (3 sobe, 1 kuhinja) in druge prostornosti, stanovanje takoj prosto, z 1/2 orala vrta in zemljišča, se takoj, daleč pod lastno ceno, torej smešno ceno prodajo. Naslov v upravnistvu.



Vsemogočni je odpoklical k sebi našo preljubo mamico, oziroma taščo in babico, gospo

Ano Zanier roj Janič.

veleposestnico in trgovko v št. Pavlu,

ki je boguvdano preminula danes zjutraj v 78. letu starosti.

Zemeljski ostanki predrage rajnke se bodo položili v četrtek, 30. oktobra ob 10. uri k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Blagopokojnico priporočamo vsem, ki so jo poznali v trajen spomin.

Sv. Pavel pri Preboldu, 22. oktobra 1924.

ZALUJOČE RODBINE:

Roblek, Cvenkel, dr. Tajnšek in Adela dr. Dečko-va.

Krojači in krojačice! Kroje (muštre) izdeluje po poljubnih likah in po najnovejši modi za dame in gospode Knafelj Alojzij strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ulica 2, I. nadst. 1347 2

Vino, motno, zavreto, pokvarjeno in sploh vse vinske napake se popravi. Naslov v upravnistvu. 1334 3

Razno zimsko blago za moške in ženske obleke ima na prodaj po znižanih cenah manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 1266 6

Brusimo britve, škarje, nože itd. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 1116

Odeje, koce, posteljno perilo, posteljno perje, barheuti, platno, hlače, preproge prodaja po zelo znižanih cenah manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. 1267 6

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji »Vrta, Džamonija in drugovi, družba z o. z., Maribor. Največji izbor plemenitih sadnih dreves (cepo) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na ameriškanskih podlogah, kakor tudi cepe in podlage istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje ter dreve imamo celo leto! Zahtevajte cenike! 1263 10

Širite list!



Sukno

kamgarn in ševjot za moške in ženske obleke, belo, pisano in rujavno platno, cefir, hlače, tiskalnino in razno manufakturno kupite najceneje in v veliki zbirki v novourejeni in prezidani veletrgovini R. STERMECKI, Celje, št. 333. — Ilustrovani cenik za čevlje, klobuke, perilo, odeje, lasostrižnike, britve in tisoče drugih predmetov se pošlje vsakemu zastoj! Vzorci proti odškodnini! — Trgovci engros cene!

ZOBJE

umetni v kaučuku ali pa v zlatu, zlate kapice in mostki ceno, takojšna zjamčeno solidna izvršitev, strojčki za napravljanje nepravilno rastočih zob. Ustnueno vprašati pri gospej N. Mogilnicki, ženi zdravnika od sedaj v lastni novi hiši: drevo-red zraven gostilne Fran Kincel v Št. Jurju ob i. ž. Istotam se izvršuje ruvanje zob brez bolečin, vsakovrstne plombe od najcenejših priprstih do najfinejših. 1353

Pozor!

EDISON-KINO V ORMOŽU

predstavlja dne 1. in 2. in 3. in 4. novembra 1924

Kristusovo življenje in trpljenje

v prekrasnih šestih dejanjih. Veličastni prizori iz Palestine, Betlehema, Nazareta in Jeruzalema. Predstavlja se bode vse življenje Kristusovo od rojstva do vnebohoda našega Gospoda. Ta film je eden največjih znamenitosti. Tega je svetovni tisk proglasil za prvega, pri kojem sodeluje na licu mesta nad 20.000 ljudi. Ne zamudite torej si ogledati to mojstrsko filmsko delo. Predstave se vršijo vsak dan od 3. do 5. in od 8. do 10. ure, v ponedeljek in torek pa za šolsko mladino in odrasle in starše posebej od 1. do 3. in od 3. do 5. ure.

Za obilni obisk se priporoča 1360 2-1

**Edison Kino
A. Kreutz, Ormož.**

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalno

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU

Suhe gobe, brinjevo olje in fižol kupuje po najvišjih dnevnih cenah ter prosi za povzrojene ponudbe tvrdka Fr. Sirc, Kranj 870 26-1

Znižane cene: Zimsko perilo za moške in ženske, nogavice in vse druge potrebščine ima na prodaj manufakturna trgovina Franjo Majer, Maribor, Glavni trg. Znižane cene! 1268 6

Najlepše slike za nagrobne kamne natančno posneto na porcelan, izdeluje najtrpežneje znani umetni zavod Ant. Hofmann, Karlovi Vari. Naročila za Jugoslavijo sprejema in preskrbuje Informacijski biro »Marstane«, Maribor, Rotovski trg 1. Ceniki na razpolago. 1013



Gobe in fižol
kupuje

Sever & Komp.,
Ljubljana, Wolfova ul. 12.



DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica) 13-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov do** mačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.



se dobi v vseh
špecerijskih prodajalnah.

Kaznovano obrekovanje.

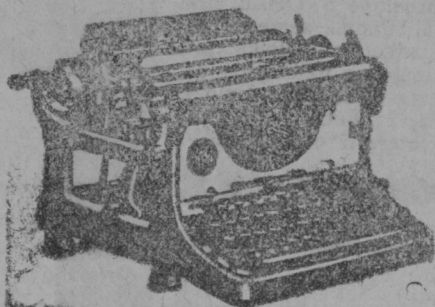
»Opeke iz Račja nikar!
Ta dela ti škodo in kvar.«
Tako Jernej Vidu je čenčal. —
A Vid — kakor volk je zarenčal,
lažnjivcu klofuto je prismolil,
z besedo tako je zasolil:
»Opeke jaz kupil sem mnogo,
preskusil je celo zalogo.
Opeka iz Račja edina
po ceni je, dobra in fina.«

704

THE REX CO.

Gradišče 100. LJUBLJANA Gradišče 100.

Telefon 51, 553 int. — Ustanovljena 1892.



Specijalna trgovina

prvovrstnih pisalnih in kopirnih strojev, raznih
kvalitnih aparatov in raznovrstnih pisarniških
potrebščin.

Pisalni stroji na obroke!

Pepček in Tinček.

*Pepček in Tinček iz šole gresta,
ter si med potoma nekaj povesta,
Pepček Tinetu veselo novico pove,
da šel z mamo v trgovino k „Drofeniku
v Celje“ je.*

*Po kaj? ga vpraša Tine uljudno,
po obleko za burmo, dokler ni še zamudno,
ker le tam se da tako poceni kupiti,
da zamorem namesto ene dve obleki
nositi!*

**Kdor v Slov. Gospodarju oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!**

Generalno zastopstvo
ALFA SEPARATOR D. D.
(A. Penič)
Telefon 24-13 **ZAGREB** Gunduličeva 66

Največje skladišče vseh
mlekarskih potrebščin.
Separatorji, kante za mleko, maslenke,
brzoparni kotli, hladila, sirišče, boje za
sir in maslo.

Zamena oljnatih semen — Nakup deželnih pridelkov

L. BREZOVNIK,

trgovina mešanega blaga

Glavni trg **VOJNIK** Glavni trg
Ustanovljena 1897.

Priporoča svojo bogato zalogo manufakture, svile, nih robcev, svile za predpasnike, vino za moške in ženske itd. železnino, steklo, specerijsko in kolonijalno blago. — Postrežba solidna, blago prvovrstno, cene zmerni!

Nakup jaje

Nakup mleka

Trgovina z manufakturno in špecerijsko

IVAN SEVER,

VELENJE.

Le zadovoljnost k pravi sreči vodi!
Zapomni si, nevesta, to resnico,
in preden sežeš ženinu v desnico,
previdna pri nakupu bale bodi!

Blago po nizki ceni, zadnji modi,
prodaja na deželo, za Velenje
nasproti pošte v bivši dr. Skubčevi
trgovec **IVAN SEVER**, znan povsodi.

A to se tiče tudi tebe mati,
in tebe žena, ženin, fant, deklinaj,
trgovec, ki kupuješ mnogo hkrati
štofa, hlače, druka, platna in druge!

»Sem zadovoljen z blagom!« vsak poreče
in zadovoljnost ključ je do sreče.

Sode

prvovrstne izdeluje in dobavlja hitro, solidno in najcenejše mehanična sodarska delavnica

R. Pichler-ja sin, Maribor.

Frančiškanska ulica 11, v meroizkusnem uradu

iz seboj prinesenega lesa se vsakovrstni sodi takoj izdelujejo. — Popravila hitro in po zmernih cenah.

Costanj va drva za tanin

kupuje stalno po dnevnih cenah tvrdka

Ernest Marinc, Celje,

Zrinjsko-Frankopanska ulica št. 4.

Ponudite z dopisnico množino vagonov in nakladalno postajo za dobavo do konca tega leta. Kostanjeva drva morajo biti razžagana na 1 m do 1.20 cm. Posamezna polena ne smejo biti izpod 10 in nad 30 cm debela, lahko so pa grčava in kriva. 1336 6-1

Opekarna Laitersberg pri Marboru

Ima gnotno dobrostoječe zastopnike za razpečavanje usnje izvrstno poznan, pri 1250 stopinj vročine žgane

„Laporit“-opeke

Ima sicer: zidne, zarežane, wienerberške, dvojne zarežane in bobraste, za katere trpežnost jamči

100 let!

Ugodni plačilni pogoji.

Gotovo še ne veste

da kupite vsakovrstno usnje izvrstne kakovosti in najboljše podplate, lastne izdelave (specialiteta!) po najnižjih dnevnih cenah edinole v trgovini

JOSIP PIRICH, MARIBOR,

Aleksandrova cesta 21.

Istotam se kupujejo sirove kože vseh vrst po najboljših dnevnih cenah in se sprejemajo vsakovrstne kože proti malenkostnemu plačilu v ustrojeno. Sprejemajo se sirove goveje, konjske, telečje, svinjske, pasje, ovčje in kozje kože tudi v izdelavo na boks-usnje. Cenjeno delovanje se opozarja, da izdeluje zgoraj navedena tvrda vse kože v lastni tovarni, ki je opremljena z najmodnejšimi stroji, po nižjih cenah kakor drugod. Povdarjamo, da se izdelujejo svinjske kože edinole pri zgoraj imenovani tvrdki na boks-usnje, kar drugje dosedaj ne delajo.

MLINI

najpopolnejši na kamenje in presjalniki za mlenje od proste do najfineše moke, na ročni ali drugi pogon na silo, gepelj, vodo, motor i. dr. — Več pri Slavko Kvartiču, Celje, Za kresijo št. 16. 1286 4—1

Izšla je

Blaznikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1925, ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpisovan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stanje 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blaznika nasl. tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg št. 12.

: Ne zamudite :

kupiti po čudovito nizkih cenah došlo manufakturno blago, kakor: kretone, druke, tiskovino, volneno blago za moške in ženske obleke, svilene rute ter vse druge potrebščine pri tvrdki

Martin Šumer

Konjice, Slovenija.

Želod, bukov žir,

borove in jelove STORZE, hrastov mah, lipovo seme in vse druge gozdne in poljske pridelke kupuje po najboljših cenah tovarna »GOBAN« d. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 85. — Telefon interurb. 924. 1349 2

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih kip itd.

Wajsolidnejše cene in točna postrožba.



„SALONIT“

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Dolgoletno jamstvo jamči za izborno kakovost. »Salonit« je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. Proračune, cenike, kataloge in navodila pošljite brezplačno:

„SPLIT“ d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Zastopniki se sprejmejo.

Denar naložite

najboljše

najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.



Potrjim srceca naznanjamo prežalostno vest, da je v sredo, dne 22. oktobra 1924 opoldne, previden s svetimi zakramenti, v 85. letu izdihnil svojo blago dušo narodni prvoboritelj prečastiti gospod

Dr. theol. Lavosl. Gregorec

biseromašnik,

kanonik strassburškega koleg. kapitlja, dekan, 40 let župnik v Novi cerkvi nad Celjem, duhovni svetovalec, hišni profesor bogoslovja, dolgoletni državni poslanec, urednik, odlikovan z redom sv. Save IV. step., itd. itd.

Pogreb velezaslužnega narodnjaka in premilega dušnega pastirja se vrši v soboto, dne 25. oktobra 1924, ob 10. uri dopoldne.

Nova cerkev, dne 22. oktobra 1924.

Dekanijski duhovniki,

Zadružna gospodarska banka d. d., podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.